

ARACI KURUM SEKTÖRÜNDE SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Aralık 2006

SUNUŐ

Birliğimiz, sermaye piyasasını ve aracılık faaliyetlerini geliőtirme amacı doğrultusunda, Mayıs 2006'da aracı kurumlarımızı kapsayan bir çalışma yapmıŐtır. Çalışma, aracı kurumların faaliyetlerini sürdürürken yaşadıkları çeşitli sorunları tespit etmek ve varsa çözüm önerilerini toplamayı amaçlamıŐtır.

Yaşanan sorunları ve çözüm önerilerini kısıtlamamak için sorular açık uçlu olarak düzenlenmiŐtir. ÇalıŐmada, sadece yn gösterici olarak tasarlanan sorular bu kitapğın son bölümünde sunulmaktadır.

Hazırlanan sorular, öncelikle faaliyetlerini sürdüren 99 aracı kuruma gönderilmiŐtir. Ardından bu kurumlar ziyaret edilerek yüz yüze görüşmeler yapılmıŐtır.

Çalışma kapsamında 89 aracı kurumdan cevap alınmıŐtır. İletilen sorunlar ve çözüm nerileri, daha rahat takip edilebilmeleri açısından Birliğimizce çeşitli ana gruplar altında toplanmıŐtır. Genel olarak iletilen cevapların ifade tarzında deđiŐiklikler yapılmamıŐtır. Ancak, anlam zorluğu yaratacağı düŐünülen bazı kısımlar gözden geçirilmiş, farklı kurumlardan aynı konuda gelen mükerrer yanıtlar ayıklanmıŐtır.

Bu kitapkta, aracı kurumlarımızca dile getirilen, sermaye piyasasının çeşitli alanlarında yaşadıkları sorunları ve gene aracı kurumlarımızca iletilen çözüm önerilerini sunuyor, ilgili çevrelere yararlı olmasını diliyoruz.

İÇİNDEKİLER

A) ARACI KURUM FAALİYETLERİYLE İLGİLİ KONULAR.....	1
I. SERMAYE PİYASASI FAALİYETLERİ	1
II. VERGİ VE DİĞER MALİYETLER.....	4
III. SERMAYE PİYASASI KURUMLARI	6
IV. KOMİSYON GELİRİ DIŞINDAKİ FAALİYETLER	22
V. FAALİYET GİDERLERİ	24
VI. YENİ YATIRIM ARAÇLARI	27
VII. LİSANSLAMA SINAVLARI VE SÜRECİ	29
B) YATIRIMCILARLA İLGİLİ KONULAR	30
I. YATIRIMCI SAYISININ ARTIRILMASI	30
II. YATIRIMCI GÜVENİ	32
III. YATIRIMCI BİLGİLENDİRMESİ VE EĞİTİMİ.....	34
IV. YATIRIMCILARIN KORUNMASI	36
C) TSPAKB İLE İLGİLİ KONULAR.....	38
I. BİRLİĞİN FAALİYETLERİ	38
II. BİRLİĞİN DAHA ETKİN OLMASI GEREKEN ALANLAR ..	41
III. BİRLİĞİN ÜYELERLE İLETİŞİMİ.....	44
IV. BİRLİK YAYINLARI	45
V. BİRLİĞİN BİLGİ KAYNAKLARININ ETKİN KULLANIMI ..	45
VI. BİRLİĞİN EĞİTİM FAALİYETLERİ	46
VII. BİRLİK İNTERNET SİTESİ.....	47
D) ARACI KURUM GÖRÜŞ VE ÖNERİ DEĞERLENDİRME FORMU.....	49
I. ARACI KURUM FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER	49
II. YATIRIMCILARLA İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER	50
III. BİRLİKLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER	50

A) ARACI KURUM FAALİYETLERİYLE İLGİLİ KONULAR

I. SERMAYE PİYASASI FAALİYETLERİ

1.1 Haksız Rekabet Yaratan Uygulamalar

1. Sermaye piyasası işlemlerine yönelik olarak bankalara sağlanan avantajlar aracı kurumlar aleyhine haksız rekabet yaratıyor. (Kredi sözleşmelerindeki damga vergisi, halka arzda kredili işlem yasağı, tezgâhüstü türev kontratlarının yapılabilmesi gibi konular)
2. SPK tarafından işlem yasaklı olarak ilan edilen kişilerle çalışan kurumlar, mevzuata uygun hareket eden kurumlar aleyhine haksız rekabet oluşturuyor. İşlem yasağının kalkması ve bu kişilere önemli miktarda para cezası verilmesi hem haksız rekabeti engelleyecek, hem de daha caydırıcı olacaktır.

1.2 Kredili İşlemler

1. Halka arzlarda kredi kullanımına olanak sağlanmalıdır.
2. Bir kişiye kullandırılan kredi oranı özsermayenin %10'undan %15'ine arttırılabilir.
3. Net varlık tanımı değiştirilerek, takası gerçekleşmemiş kıymetler de net varlığın hesaplanmasında dikkate alınmalıdır.
4. Esas sermaye sistemini kabul eden anonim şirket hisse senetlerinin sermaye artırımını sonucu verdiği makbuzlar da kredili işlemlerde teminat olarak kabul edilebilmelidir.

1.3 Belge ve Kayıt Düzeni

1. Basılı ortamda çok sayıda belge üretme zorunluluğu kaldırılmalı, elektronik ortamda saklama yeterli görülmelidir.

2. Seri:V No:46 Md. 13'e göre sözleşmelerin müteselsil sıra takip etmesi gerekmektedir. Ancak söz konusu durum, aracı kurumlar için, özellikle de çok fazla şube ve acentesi olan kurumları zor durumda bırakmaktadır. Aracı kurumlar tarafından yatırım numaraları sıra takip ederek açılmaktadır ve ayrıca bir sıra numarasına daha gerek kalmamaktadır.

3. Ordino ve Seans Takip Formlarının sistemde tutulabilmesi, ordinolardaki dealer imzası zorunluluğunun ve merkezde bilgisayar ortamında izlenen Seans Takip Formlarının yazılı hale getirilip birim yöneticisince imzalanması zorunluluğunun kaldırılması uygun olacaktır. (Seri:V. No:6)

4. Seri:5 No:6 Madde 9'da "müşterilerden alınan tüm emirler için müteselsil sıra numaralı "Müşteri Emri Formu"ndan en az iki örnek düzenlenir ve formun imzalı bir örneği müşteriye verilir" denilmektedir. Müşteri emirlerinin çok küçük bir kısmı bizzat aracı kuruma gelerek talebini ileten müşterilerdir. Emirlerin büyük çoğunluğunu ise telefon müşterileri ve internet müşterileri oluşturmaktadır. Telefon müşterilerinin emirlerinde ses kaydı alma zorunluluğu vardır. İnternet müşterilerinin emirleri ise kendilerine sağlanan şifre ile müşterilerin gönderdikleri emirlerdir.

Öneri: Söz konusu maddenin, müşterinin bizzat verdiği emirlerde veya talebi halinde "Müşteri Emir Formu'nun iki nüsha düzenlenerek ve imzalanarak verilmesi, diğer durumlarda ise bu formların bilgisayar ortamında saklanması yeterli olacağı şeklinde düzenlenme operasyonel kolaylık sağlayacaktır.

5. Ordino ve seans takip formlarının saklanma süresinin 5 yıl yerine 1 yıl olması.

6. "Müşterilerden tahsilat yapıldığında "Nakit Alındı Belgesi", müşterilere ödeme yapıldığında "Nakit Ödendi Belgesi" düzenlenir. Müteselsil sıra numarası izleyen bu belgelerin en az 2 örnek olarak düzenlenmesi, Nakit Alındı Belgesi'nin müşteriye

imzalatılması ve belgelerin imzalı birer örneğinin müşteriye verilmesi gerekir.” (Seri:V No:6 Md. 5). Bu hüküm tahsilatta imzayı şart koşmakta, halbuki risk hesaptan para çıkışıdır.

7. Seri:V No:16, aracılık faaliyetinde belge ve kayıt düzeni ile ilgili düzenlemelere ek olarak SPK 13.3.2003 tarih ve 13 sayılı kararı uyarınca faks ile gelen talimatların ıslak imzalı asıllarının 15 gün içerisinde tamamlanması gerekmektedir. Söz konusu düzenleme uygulamada büyük sıkıntı yaratmaktadır.

1.4 Sermaye Yeterliliği

1. Seri:V No:65 sayılı tebliğ gereği kredili sermaye piyasası aracı işlemlerinin devamı süresince özkaynak oranının asgari %35 olması zorunludur. Bu oranın altına düşülmesi durumunda “Özkaynak Tamamlama Bildirimi”nin yapılarak başlangıç özkaynak oranı olan %50’ye tamamlanması istenmektedir.

Öneri: Bu uygulama; özkaynağın sürdürülebilir özkaynak oranı olan %35’in üzerine tamamlanmasının yeterli olacağı şeklinde düzeltilebilir.

2. Genel borçlanma sınırı genişletilmelidir.

3. Kamu borçlanma araçları için pozisyon riski hesaplanmamalıdır.

4. Sermaye yeterliliği tablolarının 15 günde bir yerine aylık olarak hazırlanması.

5. Borsa dışı özel sektör borçlanma araçları ve borsa dışı hisse senetleri ile benzeri sermaye piyasası araçlarında %100 pozisyon riski karşılığı yerine, şirketin kredi değerliliğiyle uyumlu bir pozisyon riski hesaplaması yapılmalı.

6. Mali kurumlardan olan alacaklardaki pozisyon ve karşı taraf riski oranları bankaların sermaye yeterlilik rasyolarına kıyasla çok yüksektir.

7. Pozisyon riski oranları genel olarak yüksek olduğundan bunların katı olarak hesaplanan yoğunlaşma riski oranları da yüksek çıkmaktadır.

8. Borçlar için pozisyon riski yerine, vade merdivenine dayalı faiz oranı riski hesaplanmalıdır.

9. Kredili müşterilerin serbest deposunda bir varlık olmadığına, yani tüm müşteri varlıklarının kredi teminatında olduğu hesaplar için, teminatta bulunan senetlerin %25'i kadar açığa alış yapılabilir. (Uygulamada şirket yönetim kurulları kararıyla bu işlemler yapılabilir.)

10. SPK mevzuatında kredili işlemler tebliği yatırımcı ile kurum arasında zaman zaman sıkıntıya yol açabilmektedir. Özellikle %20 özvarlığın hesaplanmasına getirilen son tebliğ sıkıntıya yol açmaktadır. %20 özvarlığın hesaplanmasında müşterinin toplam varlığı dikkate alınmalıdır. Halka arza katılan yatırımcıların teminatlandırılarak, kredili olarak halka arza katılması sağlanabilir.

1.5 Çerçeve Sözleşmeler

1. Yatırımcıyı korumaya yönelik tek taraflı düzenlemeler içeriyor. Sözleşmelerdeki hak ve yükümlülükler dengeli biçimde düzenlenmelidir.

2. Çerçeve sözleşmelere standart bir şekil getirilebilir. Hatta, bu sözleşme Birlik tarafından hazırlanarak internet sitesinde yayımlanmalı. İsteyen üyeler TSPAKB formatını kullanabilmeli.

II. VERGİ VE DİĞER MALİYETLER

2.1 Finansal Faaliyet Yetki Belgesi Harçları

1. Her bir yetki belgesi için yıllık olarak ödenen harçlar yüksek seviyededir. Sermaye Piyasası Kurulu, tüm yetkileri tek bir belge altında toplarsa harç maliyeti düşebilir. Aynı zamanda

harçların düşürülmesi için vergi otoritesi nezdinde gerekli girişimler yapılabilir.

2.2 Damga Vergisi

1. Bankalar müşterileri ile imzaladıkları kredi sözleşmelerinde damga vergisinden muaf tutulurken, aracı kurumların müşterileri ile imzaladıkları kredi sözleşmelerine muafiyet tanınmaması haksız rekabet yaratıyor.
2. Damga vergisi için aracı kurumlara muafiyet tanınmasının getireceği vergi kaybı hesaplanmalı ve Maliye Bakanlığına öneri götürülmelidir.

2.3 İMKB Teminatları ve SPK Sermaye Blokajı

1. İMKB'ye ödenen teminatlar ile SPK blokaj yükümlülüğü için ödenen teminatlar çok yüksektir. Sermayenin büyük kısmı teminata bağlanmaktadır.
2. Teminat tutarlarının hesaplanmasında işlem hacmi dikkate alınmaktadır. Saklama bakiyesi ile ilişkilendirilmesi durumunda daha adil bir yöntem seçilmiş olur.

2.4 Borsa Payı, Tescil Ücreti, Ödünç İşlem Komisyonu, Saklama Komisyonu Gibi Ücretler

1. Çok sayıda maliyet unsuru bulunmakta ve bunlar çok farklı yöntemlere göre hesaplanmaktadır. Bu dağılıklığın giderilmesi gerekmektedir.
2. Bazı maliyet unsurlarının gözden geçirilerek düşürülmesi gerekmektedir.

2.5 Sermaye Piyasası Araçlarının Vergilendirmesi

1. Hisse senedi ile diğer yatırım araçları bir tutulmamalı, oran farklılaştırılmalıdır.

2. Tahakkuk MKK'da yapılabilir.

2.6 SPK Kayda Alma Ücretleri

1. İhraçlarda SPK tarafından alınan binde 2 kayıt ücreti ile binde 1 eğitime katkı payı ve özel işlem vergisi, maliyetleri yükselterek yeni ihraçları olumsuz etkilemektedir. Özellikle özel sektör borçlanma araçları bundan olumsuz etkilenmektedir. Bu oranların düşürülmesi gerekmektedir.

2.7 KKDF

1. Bankalar ve Finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde KKDF oranının %3 olması, bu madde kapsamında yabancı aracı kurumların ana merkezleri tarafından fonlanmalarının maliyetini artırmaktadır.

III. SERMAYE PİYASASI KURUMLARI

3.1 SERMAYE PİYASASI KURULU

1. Halka arzlarda, aracı kurumların müşterilerine kredi imkanı ve likit sayılabilecek (döviz, fon gibi) her türlü enstrüman blokajı ile yatırımcının katılımını sağlayıcı hukuki düzenlemenin yapılarak teşvik edilmesi.

2. Kredili işlem limitlerinde bankalar ve aracı kurumlar arasında bir haksız rekabet vardır. Bankalar herhangi bir limite tabi değilken aracı kurumlar için sıkı limitler bulunmaktadır. Bu durum düzeltilmelidir.

3. SPK mevzuatının daha net ve uygulanabilir olarak düzenlenmesi ile birlikte, yorum farklılıkları ve piyasa ihtiyaçları ile kanuni düzenleme arasındaki zorluklar giderilebilir.

4. Aracı kurumların döviz işlemleri ile ilgili atılacak adımlarda destek alınmalıdır. Aracı kurumlar döviz saklama işlemini kendi adlarına yaptığından kurumlar vergisi aracı kuruma

çıkılmaktadır. Hesap planında gerekli düzenlemeler yapılarak bu sorun çözülmelidir.

5. İdari para cezalarında ve diğer yaptırımlarda, yaptırım uygulanmadan önce SPK ve piyasa temsilcilerinden oluşacak bir danışma kurulu kurulabilir.

6. İdari para cezalarında SPK ve muhatap aracı kurum, müşteri ve avukatlarının yer alacağı yarı celse uygulamalara geçilebilir.

7. SPK denetimleri ilgili işlemlerden çok uzun bir süre sonra başlamaktadır. Bu gecikme ciddi bir operasyonel yük getirmektedir. Denetimlerde 5 yıl öncesine ait belgeler istenebilmektedir.

8. Alım satımına aracılık edilen ürün cazip hale getirilmeli, bunun için "temettü" teşvik edilmelidir.

9. Halka arzlar için İMKB'de yeni bir piyasa oluşturulursa, halka arzlarda hatalar ortadan kalkabilir. Coca Cola'nın halka arzında operasyon maliyetine gidildi ancak daha sonra vazgeçildi. Bunun için zarar edildi, böyle durumlarda zararı önleyebilmek için "ihraççı firma" zararı ödemeli.

10. Halka arzda fiyatlama politikasının gözden geçirilmesi gerekiyor. Halka açık şirketlerin temettü politikasının yeniden belirlenmesi gerekiyor.

11. İhraççılara yönelik denetimler yeterli yapılmıyor. İhraççılar şeffaf değil. Yatırımcı sayısının artması, ihraççı kuruluşların denetimi ile çok yakından bağlantılı.

12. SPK süreçleri yavaş işlemektedir. Başvurular çok geç yanıtlanmaktadır. Süreçler hızlandırılmalıdır.

13. Yatırım fonlarında kurucu ile dağıtıcının ayrılmasında rekabetin oluşturulması açısından büyük fayda vardır. Yatırımcılar için önemli bir alternatif olan yatırım fonları, aracı kuruluşlar arasında serbestçe işleme konu olamamaktadır. Bir

yatırımcı istediği hisse senedi veya bonoyu satın alabilirken, istediği yatırım fonunu ancak kurucusundan gidip alabilmektedir ki bu operasyonel olarak oldukça önemli bir engeldir. Bu nedenle yatırımcılar en iyi yönetilen, getiri açısından en olumlu beklentiye sahip olacakları fonları alabilmekten mahrum kalmaktadırlar. Yatırım fonlarının yönetim ücretleri açıkça ilan edildiği gibi, dağıtım ücretinin de belirlenerek ilan edilmesi ve aracı kuruluşların bu bedeli ödeyerek müşterilerine bu fonları alıp satmaları mümkün olmalıdır. Teorik olarak dağıtım ücretlerinin, mevcut hisse senedi işlem ve takas ücretlerinden yüksek olmaması beklenir ki bunlar yönetim ücretinin yanında oldukça küçük oranlardır. Aynı zamanda MKK sisteminin fonları kaydileştirmesi sonucunda, halihazırda söz konusu olan yatırım fonlarının aracı kuruluşlar arasında işlem görebilmesi için gerekli altyapı da hazır durumdadır ve bu imkan yapılacak yasal düzenlemeler ile rahatlıkla işlemeye başlayabilir.

14. Şube açılışlarında SPK'ya yapılan izin başvurusu ofisin kiralanması ve personelin istihdamını da kapsar şekilde yapılmaktadır. SPK'nın izin verme süresi ve izin sonrasında yapılan işlemlerle birlikte şubenin aktif hale getirilmesi birkaç ayı bulmaktadır. Aracı kurum, şube işleme başlayana kadar işlem yapamamakta ve kira, personel ücreti gibi maliyetler ile karşı karşıya kalmaktadır. Şube açılış başvurularına verilen ön izinle, şubenin işleme başlaması ve iznin sonradan tamamlanması sağlanabilir.

15. Gerek İMKB, gerekse SPK tarafından yürütülen, özellikle bir müşteri hesabı veya şikayeti orijinli inceleme ve kovuşturmalarda, o hesaba dair tüm ekstre, sözleşme, talimat, kısaca belge kayıt düzenine dair tüm dokümanlar talep edilmekte; konusuna göre de, müşteriye mevzuatta öngörüldüğü şekil ve muhteviyatta ekstrelerin gönderilip gönderilmediğine dair bilgiler istenmektedir. Anılan dokümanların tamamına yakını ibraz edildiği durumlarda,

(ancak geçmişte hesap ekstresi gönderimi ispat edilemiyordu) oldukça minör bir takım eksikliklere rastlandığında dahi mevzuata aykırılık çerçevesinde yaptırıma maruz kalınmaktadır. Günümüzde hukuk sisteminde, hakim ve savcı kararlarında dahi takdir yetkisi bulunuyorken, özellikle SPK'nın oldukça katı tutumu rahatsızlık vericidir. İMKB nispeten, yatırımcıların bazı mevzuat boşluklarını kendi lehlerine kullandıklarını fark etmesinden dolayı, biraz daha esnek olmaya ve aracı kurumlar lehine karar tesis etmeye başlamıştır.

16. Tezgahestü piyasalarda opsiyon işlemlerinin yapılmasını düzenleyen bir mevzuat bulunmaması piyasanın büyümesi için en büyük engeli teşkil ediyor. Opsiyon piyasaları üç yönden spot piyasaının gelişmesine faydalı olacaktır:

Yatırımcılara ürün çeşitliliği sunulabilecektir. Bu sayede yatırımcı piyasadandan hiçbir koşulda uzaklaşmayacak, her durumda, düşüşte de çıkışta da, kendi risk ve getiri tercihlerine uygun ürün bulabilecektir.

Türev piyasaların büyümesi, üzerine opsiyon yazılan spot piyasalarda da işlem hacmini arttırır. Türev araçların "hedge" edilmesi sırasında doğacak işlemler piyasalara ayrıca likidite katacaktır.

Piyasa oyuncularının artan bilgi ve eğitim düzeyi ile profesyonelleşme artacak ve daha bilinçli yatırım kararları alınmasına imkan sağlayacak bir ortam oluşturacaktır.

17. Tezgahestü opsiyonlar ve oluşturulmuş ürünlerin mevzuatlarının hazırlanması aşamasında ise mümkün olduğu kadar esnek düşünülmesi ve gelecekte karşımıza çıkabilecek enstrümanlar için de açık bırakılması gerekmektedir.

18. Sermaye Yeterliliği Tebliği'nin güncellenerek daha anlaşılabilir şekilde ele alınması veya SPK tarafından tereddütlü hususlara açıklama getirilmesi gerekmektedir. Özellikle repo,

ters repo işlemleri ek-1 20-21 satırlarla ilgili denetim firmalarıyla görüş ayrılıkları yaşanmaktadır.

19. Bazı idari ve yargı makamlarından sermaye piyasası kurumlarına araştırma ve/veya haciz vb. amaçlı duyurular yapılmak üzere yazılar gelmekte. Aynı yazılar ilgili düzenleyici kuruluşlar tarafından bu kez aracı kurumlara gönderilmekte. Dolayısı ile aynı talep aracı kurumlara 4-5 kurumdan birden gelmekte. Bu durumun ilgili kurumlar nezdinde koordine edilmesiyle, hem aracı kurumlarda, hem de ilgili düzenleyici kuruluşlarda konu ile ilgili harcanan işgücü kaybı ve kırtasiye masrafları azalacak ve aracı kurumlarda aynı konu hakkındaki kargaşaların önüne geçilmiş olacaktır.

20. Müşteri tanıma kuralında kurumların zan altında kalmasını engelleyecek düzenlemeler yapılması gerekiyor. Müşteriler aracı kurumu yanlış bilgilendirebilmektedir. Bu kural gözden geçirilmelidir.

21. Kamuyu Aydınlatma Projesi hala tam olarak oturtulamadı, güncellemelerle ilgili sürekli sorunlar yaşanıyor. Örneğin, özellikle dipnotların word ortamında kopyalanamama sorunu hala çözülemedi.

22. Yatırım fonlarının, Fon Kurulu kararı ile değerlemesinde sorunlar ve yatırımcıyı yanıltıcı unsurlar olduğu düşünülmektedir.

23. Müşterilere hesap ekstresi gönderiminde iadeli taahhütlü gönderimin etkisiz bir yöntem olduğunu düşünüyoruz. E-mail, kargo şirketi gibi diğer seçenekler de olmalıdır.

24. Halka arzlarda talep toplayan aracı kurumların, topladıkları talebi repo yapabilmesi için gerekli düzenlemeler gerçekleştirilmeli.

25. Konsorsiyum liderliğinde standardizasyon sağlanmalı, kuruma göre değişkenlik göstermemeli. Lider ciddi kazanç

sağlamakta ancak diğer konsorsiyum üyelerinin kazancı çok fazla olmamaktadır.

26. Sermaye Piyasası Kurulu'nun haftalık bülteninde işlem yasağı getirilen kişiler açıklanmaktadır. İşlem yasağı getirilen kişiler hem İMKB hem de MKK tarafından yazıyla bildirilmektedir. Bu bildirimlerin en azından tek kurum tarafından yapılması daha iyi olacaktır.

27. SPK uzmanlarının denetimleri sırasında daha anlayışlı olmaları, kasıtlı olmayarak, bilmeden yapılan hataların düzeltilmesine gitmeleri, bu hatalarla ilgili hemen bir yaptırıma (para cezası vb.) gitmemeleri gerekir.

28. Enflasyon muhasebesi uygulaması sonucunda bilançolarda oluşan geçmiş yıl enflasyon zararlarını özsermaye enflasyon düzeltmesi ve olağanüstü yedeklerle kapatılabilmesi (Sermaye piyasası mevzuatına tabi olmayan şirketlerde olduğu gibi) mümkün olmalıdır.

29. Muhtelif nedenlerle müşteri hesaplarında kalan bakiyelerin kapatılmasına çözüm getirilmesi, kimlik tespiti yapılmadan açılmış hesapların tasfiyesini sağlayıcı tedbirler alması.

30. Piyasadan çıkmak isteyen aracı kurumlara mevzuat kolaylığı getirilmesi.

31. Borsa dışında hisse senedi alım satım işlemleri için SPK nezdinde girişimde bulunması. Şu anda bu işlemleri yabancı aracı kurumlar yapıyor.

32. Yabancı kurumlardan alınan stopajın, Swap işlemleriyle borsadaki likiditenin yurt dışına çıkmasına yol açtığını ve sonucunda yabancı ile çalışan kurumların ve Maliyenin ciddi gelir kaybına uğradıklarının iyi anlatılması ve uzun vadede stopaj oranının azaltılması için lobi faaliyetleri gerekmektedir.

33. Temerrüt yasaklısı oran ve tutarının yükseltilmesi veya bildirim yükümlülüğünün bu oran ve tutardan bağımsız olarak aracı kurum inisiyatifine göre belirlenme serbestisinin

sağlanması (mevcut %5 ve 11.000 YTL.) (Seri:V No:65). Üçüncü temerrüde düşen müşterilerin bildirim zorunluluktan çıkarılıp şirketlerin inisiyatifine bırakılabilir. 11.000 YTL temerrüt rakamını daha yukarı çekip 3 ayı 1 aya düşürebilirler.

34. İMKB'ye yapılan müşteri temerrüdü bildirimlerinde kredili olmayan hesaplarda müşteri varlıklarının %10 altındaki temerrütler kurum inisiyatifıyla bildirimden muaf tutulabilir.

35. Sermaye Piyasası Mevzuatı'nda başka hiçbir piyasada bulunmayan bir araştırma ve kontrol görevi aracı kurumlara verilmiştir. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından manipülatif işlem yaptığı tespit edilen ve işlem yapma yasağı konulan kişilere hesap açılmaması ve işlem yapılmaması tabii ki aracı kurumların uyması gereken bir zorunluluktur. Ancak hesap açılması ve işlemlerin yapılması sırasında bir nevi dedektiflik faaliyetini aracı kurumlardan istemek, esas işlevi alım satım aracılığı olan aracı kurumların faaliyetlerinin zorlaştırılması ve gelirlerinin azaltılması anlamını taşımaktadır. Piyasayı düzenlemek ve kuralların uygulanmasını sağlamak, denetlemek Sermaye Piyasası Kurulu'na kanunla verilmiş bir görevdir. Bu nedenle bu tür denetimlerin Kurul'un yetki organlarıınca yapılması gerekir. Ancak bu tür bir uygulama yapılırken de Sermaye Piyasası Kurulu yetkili organlarının, buna bağlı çalışan uzman ve denetçilerin yetkilerinin artırılması, şüpheli gördükleri işlemlerde seansı durdurabilmeleri, işlemleri anında iptal edebilmeleri gerekmektedir. Ayrıca manipülatif olduğu tespit edilen işlemler sonucu zarara uğrayan yatırımcıların ve komisyon kaybına uğrayan aracı kurumların bu zararlarının manipülasyon yapanlardan (aldıkları cezanın yanı sıra) tahsili caydırıcılık açısından yararlı olacaktır.

36. Mevzuatımızda yer almasına rağmen bireysel yatırımcıların "özel fon" kurmasıyla ilişkili olarak Sermaye Piyasası Kurulu'nda endişeler bulunmakta ve bu tür fon izinleri herhangi bir şirket ya da kurum bağlantısı bulunmadan verilmemektedir. Bu endişeler sonucunda bu tür fonlar yurt dışında kurulmakta ve

ülke tasarruflarının yurt dışına gitmesinin önü açılmaktadır. Ayrıca yurt dışında denetimden de uzak olması nedeniyle istenmeyen davranışlarda da bulunulabilmektedir. Tüm bu olumsuzlukların yanı sıra aracı kurumlar gelir kaybına uğramaktadır.

37. Takasbank hisse senetlerine likidite kazandırılarak ve teminat olarak verilmesi sağlanarak aracı kurumun yaptığı yatırımlar finans piyasasında aktif hale getirilebilir.

38. Aracı kurumların SPK, İMKB, TSPAKB vb. kurumlara ayrı ayrı olarak yaptığı raporlamaların tek merkezde, örneğin TSPAKB’de toplanması ile zaman ve işgücü kaybı önlenbilir ve raporlamalarda birlik sağlanabilir.

39. İstihlal konusu değiştirilen şirketlere çağrı yükümlülüğü getirilmelidir.

40. Geçiş sürecinin bitmesiyle birlikte lisanslı personel çalıştırma zorunluluğu ilk başlarda sıkıntıya neden olacaktır.

3.2 İMKB

1. İMKB ile ilgili en büyük sorun emir iletiminde yaşanmaktadır. İMKB sisteminde emir yoğunluğundan dolayı kesintiler yaşanmaktadır. Emir iletiminde aksaklıklar yaşanıyor. EX-API ile ilgili çok ciddi sorunlar var. Hala test ortamında. Altyapı yenilenmelidir. İMKB bilgi işlem altyapısı özellikle son dönemde ciddi aksamalara yol açıyor. İhale kanununa takılması ileri sürülmemeli. Birlik bu konuda bir şeyler yapmalı. İMKB bağlantı hatlarında yaşanan sorunlar, işlemlerin zamanında gerçekleşmesini engellediği gibi, müşteri ilişkilerini de olumsuz yönde etkiliyor.

2. Disket seansı ve işlem sonuçları (teyitler) zaman zaman aksamaktadır. Bu da teyidi alınamayan işlemlerin sonucunu görmeden işlem yapılmasına müsaade edilmemesi sonucunu

yaratarak özellikle EX-API işlemlerinin azalmasına neden olmaktadır.

3. Broker ekranlarındaki "Kİ" tuşu ile birlikte, gerçekleşmemiş emirlerin pasife yazılmasını sağlayabilecek, kalanı pasife yaz anlamına gelen "KP" tuşu fonksiyonunun da ilave edilmesi ile zamandan tasarruf sağlanabilir

4. Emir giriş ekranlarında bir önceki günün Ağırlıklı Ortalama Fiyatının görünmesi işlemlerin hesaplanmasında daha hızlı iş akışı sağlar.

5. Emir giriş ekranlarındaki maksimum emir büyüklük sınırı kalsın veya olabilecek en üst seviyeye artırılsın.

6. Toplu emir bir seferde ekrana girilebilmelidir.

7. Komisyon değiştirmeleri bütün lot üzerinde bir seferde yapılabilirdir.

8. Komisyonlar çok çeşitli kalemlerden oluşmaktadır. Alınan komisyonların birleştirilerek daha az kalem altında alınması uygulamayı kolaylaştıracaktır.

9. Yıllık enflasyonun %8 olduğu bir dönemde hisse senedi fiyat marjının +/- %10 olması volatilitiyi arttırıcı ve tek seans için piyasanın "oyun yeri" haline gelmesini teşvik edici olabilir. Marjların yeniden gözden geçirilmesi yararlı olabilir.

10. İMKB Genelgesi 198'e göre gerçekleşen emirlerin bölünmesi yasaklanmıştır. Bu durum aracı kurumların iş akışlarında sıkıntı yaratmaktadır ve emirlerin düzeltilememesi halinde müşteri şikayetlerine yol açmaktadır. Bu nedenle emirlerin bölünerek düzeltilebilmesi serbest olmalıdır.

11. Üye otomasyon programı sektördeki yeni gelişmelere paralel ihtiyaçları karşılama noktasında geri kalıyor. Bu eksikliği giderme konusunda dışarıdan başka bir bilgi işlem firmasından destek alınıp, yazdırılan programlar üye otomasyon ile görüşerek sisteme entegre etmeye çalışılıyor. Şu anda yaklaşık

20 aracı kurum üye otomasyon programını kullanıyor. Bu konuda TSPAKB çatısı altında bir toplantı yapılır ve İMKB ile görüşme sağlanır ise üye otomasyon programının eksikliklerinin giderilmesi konusunda bir ortak platform sağlanabilir.

İMKB'nin yazmış olduğu üye otomasyon programını kullanmak isteyen bir aracı kurumun bu talebi 2004 yılından beri çeşitli nedenlerden dolayı karşılanamamıştır.

12. Çokuluslu şirketlerin hisse senetlerinin İMKB'de işlem görmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. Ayrıca, yerli blue chip şirketlerimizin yabancı borsalarda işlem görebilmeleri teşvik edilmelidir.

13. İMKB terminal ve geçici terminaller için ücret almaktadır. Bu tutar azaltılmalıdır.

14. İMKB'de disket seansı sırasında disket ile emir girişi vakit kaybına neden olmaktadır. Brokerlar disket seansı boyunca işlem yapmadan disket seansının bitmesini beklemekte, işlemler dealer tarafından yerine getirilmektedir. En kısa sürede açılış seansının faaliyete geçmesi ve/veya seans saatlerinin uzatılması ile birlikte bu sorunun düzeleceği görüşündeyiz.

15. İMKB çalışma saatleri elektronik ortamda açık kalacak ve 24 saat çalışabilecek şekilde kurgulanmalıdır. İşlem hacmi artışına büyük katkısı olur. Yabancı menkul kıymetlerin de işlem görmesinin sağlanmasıyla borsalar arası saat sisteminin ortasında yer alması nedeniyle İMKB gerçek bir dünya borsası olur. Seans saatlerinin uzatılması gerekmektedir.

16. İMKB'nin altyapısı sürekli olarak güncellenmeli. Teknolojik sorunlar aracı kurumları ve personeli olumsuz etkilemektedir.

17. Tahvil-bono piyasasında müşteri numarası ile giriş olmadığı için yapılan işlem önce portföye alınıp daha sonra müşteriye

satılabilir. Bu yüzden tescil tutarı ödemek zorunda kalınıyor. Buna çözüm bulunmalı.

18. 2008 yılı başlarında İMKB işlem salonu kaldırılmalıdır.

19. Tahvil bono piyasasında gerçekleştirilen hatalı işlemlerin iptal edilebilmesi için bir prosedür oluşturulması gerekmektedir.

20. EX-API terminalleri her kuruma sabit sayıda değil de işlem hacmine göre dağıtılabilir.

21. İMKB pazarlarında halka açılmak isteyen şirketler için futbol ligleri benzeri belirli koşulları yerine getiren şirketlerin bir üst lige yükselmesi veya belirli koşulları kaybeden şirketlerin bir alt lige düşmesi sağlanabilir. Bu yolla şirketlerin daha kurumsal çalışmaları ve tasarruf sahiplerine daha çok yarar sağlamaları beklenir. İMKB pazarları üst lig için en fazla, alt ligler için daha az süre açık tutulur. Bu yolla firmalar üst lige çıkmaya çalışır.

22. Halka arzlarda hak edilen hisse senetlerinin müşteri hesaplarına yansıdığı gün veya bir gün içinde İMKB’de de işlem görmeye başlaması yararlı olacaktır.

23. Telefonla İMKB’ye iletilen emirlerin teyitlerinin elektronik ortamdan aracı kuruluşlara verilmesi.

24. İMKB Yönetmeliği’nin “Gerçekleşen Alım Emirleri’nin Tasfiyesi” başlıklı 39. maddesinde, “borsa üyesi, borsada müşterileri için alım emirlerini gerçekleştirdikten sonra izleyen ilk işgünü sonuna kadar şekli ve muhteviyatı Borsa Yönetimi’nce belirlenen ihbarnameyi düzenleyerek müşterisine gönderir...” hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm sadece teorik olarak kalmaktadır. Pratikte uygulanabilirliği yoktur. Sadece, yetersiz teminatlı alım yapılan müşteri emirlerinde, gerek merkez/şube gerekse acente kanadındaki bazı müşteriler için, mevzuatın öngördüğü sürelerin aşılması durumunda başvuru bir yöntemden öteye geçememektedir. Her ne kadar aracı kurumun açığa alımlarla ilgili, Seri:V. No:65 Md. 16

gerçevesinde müşterinin malını satabilme hakkı bulunsa da, bildirimim İMKB Yönetmeliği'nde belirtildiği gibi yapılması hususu güncelliğini yitirmiş bir maddedir. En seri iletişim araçları ve ispat edilebilen bildirimler genel kabul görmelidir. Geçmişte birçok sıkıntı bu nedenle yaşanmıştır. Müşteriye bildirim yapmadan malının satması sebebiyle (daha doğrusu bildirim yapıldığı ispat edilemediğinden dolayı) yaptırımlara maruz kalınmıştır.

25. Hisse senedi alım-satım işlemlerinin gerçekleştirilmesi safhasında zaman zaman hatalı işlem yapılabilmektedir. Doğal olarak kurumun yaptığı hatayı gidermesi ve müşterinin mağduriyetini önlemesi gerekmektedir. İMKB'nin 198 sayılı genelgesi bir emrin 2 farklı hesaba bölünmesini engellemekte ve söz konusu hatanın giderilmesi amacıyla aracı kuruma operasyonel anlamda iş yükü yaratmaktadır. İşlemin bölünmemesi nedeniyle fazla alım-satımlar müşteri hesabında realize olmakta, müşterinin maliyetlerini, dolayısı ile vergi hesaplamasını etkilemektedir. Tüm bunların giderilmesi için bir dizi operasyon yapılmaktadır.

Öneri: Tek bir emrin iki farklı hesaba bölünmemesi doğru bir uygulama olmakla birlikte, hatalı işlemlerin giderilmesi için tek bacağı kurum portföyü olan düzeltme işlemlerine olanak sağlanmalıdır.

3.3 MERKEZİ KAYIT KURULUŞU (MKK)

1. Genel olarak MKK sisteminde yavaşlık sorunu bulunmaktadır. Bu da temerrütlere yol açabilmektedir. Ayrıca işlemlere ve sonuçlara dair geri bildirim alınmasında sorunlar yaşanmaktadır. Aynı anda birkaç işlem yapılamıyor ve her bir ekranda yeni bir şifre soruluyor. Bu tür sorunların çözülmesi gerekiyor. Sistemin ürettiği raporlar çok karmaşık, sadeleştirilebilir.

2. MKK ile Takasbank arasındaki iş akışları yavaş olup hızlandırılmalıdır.
3. Temerrüt raporlarının müşteri bazında alınabilmesi yararlı olacaktır. Aynı şekilde gelen-giden virmanları, haciz işlemleri, eski yeni dönüşümü, kâr yedekleri sermaye yedekleri raporlamaları mevcut değil.
4. Açığa satış işlemlerinde tevsik edici belge istenmesinde MKK sistemi yavaş işlemektedir.
5. Birlik, MKK ve aracı kurumlarla sorunların giderilmesi amacıyla toplantı düzenlemeli.
6. MKK'nın hizmetlerden aldığı ücretler gözden geçirilmelidir. Saklama ücretinin halka açık hisseler için halka kapalılarına göre 5 kat fazla olması nasıl belirlenmiştir, haklı bir gerekçesi var mıdır? Sermaye piyasasına katılımı teşvik için, mevcut uygulamanın aksine, halka açıklığın teşvik edilmesi gerekmez mi?
7. MKK'nın çift sicil düzeltmelerinde yeni versiyon yüklenmediğinden hala sorun yaşanmaktadır. Ayrıca, dönüşüm, birleşme ve makbuz değişiminde tüm listeyi alamamaktayız. Her bir senet kodunun ayrı ayrı verilmesi gerekmektedir. Yatırımcıları koruma fonuna ilgili yıl için ödememiz gereken tutarın belirlenmesi, takip eden yılın Şubat sonunda belirlenip makbuz düzenlendiğinden, geçici vergide sorun yaşamaktayız
8. Günlük mutabakatın yapılabilmesi için yabancı kıymet raporlarına erişimin daha kolay ve hızlı olması sağlanabilmelidir.
9. Bilgi güncellemelerinde sorunlar yaşanıyor. Örneğin, satış blokajları konusunda sorunlar yaşanmakta. Satış blokajı dönüş dosyası okutulup hatasız görüldüğü halde MKK tarafında gerçekleşmemiş olabiliyor. Bunun sonucunda borcu kapatmak için yapılan takas amaçlı virman da, işlemin tamamen

gerçekleşmemesinden dolayı borç tamamen kapatılmıyor. Kalan borcu kapatmak için elle virmanlar yapılıyor. Bu da mükerrer işe ve zaman kaybına yol açıyor.

10. Aracı kuruma kredi dışında herhangi bir sebepten temerrüt borcu olan kişilerin hisse senetlerine blokaj konulamıyor.

11. Fiziki teslimlerde çok fazla prosedür uygulanıyor, özellikle halka açık olmayan hisse senetlerinin açık hale getirilmesinde; hisseler Takasbank'a, talep yazısı MKK'ya götürülüyor, harçlar ise Merkez Bankası'na yatırılıyor.

12. MKK'daki hisse işlemlerinde de İMKB kodları kullanılabilir. İMKB kodları yaygın ve bilinen kodlardır. MKK da ISIN kodlarını arka planda izleyerek, İMKB kodları ile işlem yapılmasını sağlayıp işlemleri kolaylaştırabilir.

13. Ödünç Menkul Kıymet dönüşlerinde MKK'dan müşterinin serbest hesabına girip bakmak yerine, Takas ekranlarına konulacak bir menüyle Ödünç Menkul Kıymet dönüşleri takip ve kontrol edilebilir.

14. MKK'ya geçiş sonrasında, önceden Takasbank ekranlarından geçmişe yönelik de alınabilen veriler bulunmakta iken, şu anda geriye dönük veri alımına imkan veren bir sistem bulunmamaktadır. Bu tür veriler ancak MKK'ya yapılan başvurular neticesinde talep edilebilmektedir. Sistemden geriye dönük veri çekiminin sağlanabilmesinin verimliliği artıracağı düşünülmektedir.

15. Eskiden Takasbank'ın yaptığı gibi, MKK'nın da hisse senedi bakiyeli ve MKK'da açılan hesap adetlerini, piyasa toplamları ve kuruluşlar itibarıyla periyodik olarak açıklanması sağlanmalıdır.

16. Bedelsiz sermaye artırımlarında Üye Otomasyon Programı bedelsiz oranını kâr yedeği ve sermaye yedeği olmak üzere ikiye ayırırdı. MKK'nın bedelsiz sermaye artırımlarında oranı ikiye ayırarak gösterir bir raporu bulunmamaktadır. Bu konuya yönelmeleri gerekmektedir. Örnek: A hisse senedi %75

bedelsiz sermaye artırımını yaptı, %55 kâr yedeğinden, %20 sermaye yedeğinden şeklinde.

17. Takasbank'tan gerçekleştirilen şartlı virman sırasında hisseler MKK'ya gidiyor borç kapanıp tekrar Takasbank'a para düşüyor, bu işlemin gerçekleşmesi en az 2 dk. alıyor ve takas borç kapatma saati yaklaştığında sorun oluyor. Paranın Takasbank'ta daha erken çözülmesi aracı kurumların borca düşme riskini azaltacaktır.

18. MKK nezdindeki Genel Kurul blokajı işlemleri için müşteriler bazında yazılı talepler ve yazılı yanıtlarla yapılan Genel Kurul blokaj yazışmalarının, her şey kaydi sistem üzerinde olduğuna göre, sisteme elektronik ortamda girilen taleplerin MKK sisteminden listeler halinde alınabilmesi sağlanmalıdır. Raporlar, Genel Kurul yapacak ihraççıya MKK imzalı bir şekilde verilerek tek tek müşteri bazında yazışma yapılması önlenecektir. İhraççı da elindeki bir liste ile hazirun cetvelini oluşturmuş olacaktır.

19. Likit fonların MKK'da müşterilerce blokeye alınmasının önlenmesi gerekiyor. Müşteriler aracı kurumda satış yapıp, MKK'da blokaj koyabiliyor. Bu durum hukuksal sorunlara yol açıyor.

20. MKK'da hesap açmak zor. Onay işlemi çok uzun sürüyor.

21. Teminat işlemlerinde zorluklar yaşanıyor.

22. Sermaye artırım işlemleri manuel yapılıyor.

23. Tereddüt duyulan konularda yetkili ve bilgili kişilere daha çabuk ulaşılabilmelidir. Ulaşılabilen durumlarda MKK yetkilileri her konuda SPK'dan izin alınması gerektiği belirtiliyor.

3.4 TAKASBANK

1. Takasbank'ın aldığı komisyonlar düşürülmelidir.

2. Takasbank kredi limitlerinde daha esnek olmalıdır. Takasbank kredilerinde piyasa şartlarına daha uygun bir düzenlemeye gidilmeli.
3. Takasbank ödünç piyasasında teminat yatırma ve çekme işlemleri ile ilgili yazışmaların ekranlar aracılığı ile yapılması sağlanmalıdır. Ayrıca Ödünç Piyasası komisyonları çok yüksek. Ödünç Pay Senetleri Piyasasında emir iptali sağlanabilmeli.
4. Takasbank şartlı virman işlemlerinde giriş ve onay saatleri daraltılabilir ve böylece keyfi olarak işlemlerini girmeyen ve onaylamayan banka ve aracı kurumların piyasayı kilitlemesi önlenmiş olur.

3.5 VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI (VOB)

1. VOB'da EX-API sistemi yok. İşlem yapan kurumlar görülememektedir. İMKB ile benzer bir yapıya geçilmelidir. VOB'da otomasyon çok zayıf. Uzaktan erişim sisteminin bir an önce kurulması gerekiyor. Yazılımlar konusunda da daha kullanıcı dostu yazılımlar kullanılması faydalı olacaktır.
2. VOB'un ürün yelpazesi dar, genişletilmelidir. Hisse senedine dayalı vadeli işlemlerin başlaması gerekmektedir. Hisse senedi VOB'u büyütecektir. Örneğin bir Yapı Kredi Bankası üzerine vadeli işlem kontratı, yatırımcılara Endeks-30 kontratından daha cazip gelecektir. Ayrıca faizin ve altının da işlerlik kazanması gerekir. VOB'da metal ağırlıklı sözleşmeler de işlem görebilir.
3. Opsiyon işlemlerinin faaliyete geçmesi ürün yelpazesine katkıda bulunacaktır.
4. VOB'da vergi avantajı 10 yıla çıkarılmalıdır.
5. VOB'un daha yaygın tanıtımı için Birliğin de katkılarıyla yazılı ve görsel basında pazar tanıtım toplantıları yapılmalıdır. VOB'un yeterli tanıtımı yapılmadı. Basit şekilde yatırımcılara

VOB işlemleri anlatılmalı. Görsel medyada yer verilmeli. Ekonomi programları da etkili olacaktır.

6. Yabancıların VOB'da işlem yapabilmeleri açısından önemli olan saklamacı kuruluşlara, doğal VOB üyeliği verilmesi konusunda lobi faaliyetlerinde bulunulması.

7. VOB'da yabancıların takasını yapacak Citibank benzeri bir kurum oluşturulmalı. Zira yabancı takasında sorunlar var.

8. Altın, pamuk, buğdayda fiziki teslimat olmazsa piyasa çalışmaz.

9. Teminatlarda sorunlar var. Piyasa yükseldiğinde artırıldı, düştüğünde ise düşürülmedi.

10. VOB İstanbul'a taşınmalıdır.

IV. KOMİSYON GELİRİ DIŞINDAKİ FAALİYETLER

1. Aracı kurumlar emeklilik fonlarının satışına aracılık edebilmeli, müşterilerinin döviz ve eurobond işlemleri ile bireysel emeklilik fonlarının alım satım işlemlerine aracılık yapabilmeli ve sigorta poliçesi satabilmelidir.

2. Alım satım aracılığı ile ayakta kalmak zor olduğundan yatırım ortaklığı kurma faaliyetleri hızlanmaktadır. Bu çerçevede aracı kurumların, yatırım ortaklıklarına dönüşmesi için imkan yaratılmalıdır.

3. Ödünç Para Alma ve Verme: Aracı kurumlar, mevzuat olarak tanımlanması halinde, "ödünç menkul kıymet alma ve verme" sistemine benzer olarak, hisse senedi alış işlemlerine mahsus olmak üzere, bünyelerindeki müşteriler arasında TL kaynak fazlası olanlar ile TL kullanım ihtiyacı olanlar arasında kredi ilişkisine aracılık edebilirler. Bu yolla, kredilerde kendi kaynak limitini dolduran aracı kurumların, (müşterinin

bankalara yönlendirilmesine gerek kalmaksızın) "kredi kullandırma kapasiteleri" arttırılmış olacaktır. Aynı zamanda, banka kökenli olmayan aracı kurumların aleyhinde bir haksız rekabet kaynağı da dengelenmiş olacaktır.

4. Döviz Alım Satım Yetki Belgesi: Aracı kurumlar, mevzuat bakımından ve organizasyonel olarak, üst düzey finans sistemi, disiplini, kültürü ve denetimi olan kurumlardır. Aracı Kurumlara Döviz Alım Satım Yetki Belgesi verilmesi, hem gelirlerin arttırılması sonucunu doğuracak; hem de bir "finans market" bağlamında müşterilerin finansal ihtiyaçları karşılanarak, işlemsel veya kısa süreli ihtiyaçlarının karşılanmasında bankalarda zaman harcamalarına gerek kalmayacaktır. Mevcut kaynaklarla yerine getirilebilecek bu hizmet ile, sektörün organizasyonel verimliliği ve finansal piyasalara entegrasyonu arttırılmış olacaktır.

5. Özel sektör şirketlerinin tahvil çıkarabilmeleri desteklenmelidir. Kayda alma harçları çok yüksek. Maliyetler mutlaka düşürülmeli.

6. Derecelendirme Yetki Belgesi: Araştırma ve/veya Kurumsal Finansman Departmanları bulunan ve hem nitelik hem nicelik olarak yeterli seçilen aracı kurumlar, yapılacak ölçülü bir yatırımla, lisanslı olarak Derecelendirme Hizmeti verebilirler. Bu yolla, aracı kurumların kabiliyetlerine paralel bir iş sahası faaliyet yelpazelerine eklenmiş olacaktır.

7. Halka arza katılan konsorsiyum üyeleri için alınacak komisyonda asgari bir tutar olmalı.

8. Veri yayını ve sermaye piyasasıyla ilgili internet portalı kurulması ve işletilmesi gibi faaliyetlerin yapılabilmesi aracı kurumların gelirlerini arttırmada yararlı olabilecektir.

9. Değişken sermayeli yatırım ortaklıkları hayata geçirilmeli.

10. Aracı kurumlar KOBİ'lere yönelik danışmanlık yapabilmelidirler.

11. Müşterilerin elinde bulunan kayda alınmamış hisse senetlerinin, ait oldukları şirket tarafından belirlenecek aracı kuruma teslim edilmesi gerekliliği, işlemlerin belli başlı aracı kurumlarda yoğunlaşmasına sebep olduğundan diğer aracı kurumların gelirlerinin arttırılmasında engel olduğunu düşünüyoruz.

12. VOB ve Altın Piyasalarında Aracı Kurumlar birbirinin acentesi konumunda çalışabilmeliler.

13. Sertifikalı Eğitim Yetki Belgesi: Aracı Kurumlar, sermaye piyasalarında uzman insan kaynaklarına sahiptirler. Mevzuatla tanımlanacak Organize Eğitim Faaliyeti için teşkilatlanacak olan aracı kurumlar yeni bir gelir kalemi yaratmış olacaklardır.

V. FAALİYET GİDERLERİ

1. Kredili Menkul Kıymet sözleşmelerindeki Damga Vergisinin kaldırılması için Maliye Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerin yapılması gereklidir. Bilindiği üzere bankalardaki kredi sözleşmelerinden alınan Damga Vergisi kaldırılmıştır.

2. Yatırımcıları Koruma Fonu aidatları, MKK masrafları, Takasbank komisyonları, İMKB aidat ve borsa payları, tescil ücretlerinin gözden geçirilerek düşürülmesi önerilmektedir.

3. Finansal Faaliyet Yetki Belgesi harç tutarları oldukça yüksektir. Bu tür harçların makul seviyelere getirilmesi giderleri azaltıcı yönde etki yapacaktır. Faaliyet belgesi harçları belge başına alınmamalıdır, aracı kurumlar sınıflandırılarak tek bir harç alınması önemli ölçüde gider tasarrufu sağlayabilecektir.

4. Yatırımcıları Koruma Fonu ödentileri durdurulmalıdır. Bu fonda biriken meblağlar yatırımcıların bilgilendirilmesinde kullanılmalı, yatırımcılara aracı kurum ve halka açık şirketlerin borçlanma derecelerine ulaşma imkanı sağlanarak bilinçli yatırım yapmaları sağlanmalı ve Yatırımcıyı Koruma Fonu

tamamen kaldırılmalıdır. Söz konusu fon, düzgün çalışan aracı kurumların diğerlerinin verdiği zararı tazmin etmesi gibi bir adaletsizliğe neden olduğu gibi, aracı kurumlar için de önemli bir gider kalemi olmaktadır.

5. Halka arzlarda ödenen SPK harçları, kotasyon ve tescil ücretlerinde teşvik amaçlı indirimle gidilerek özel sektör tahvil ve bono ihraçlarına ivme verilebilecektir.

6. Kurumlara ödenen yıllık harçların, borsa paylarının aracı kurumlar üzerinde büyük bir yük oluşturduğu kanısındayız. Şöyle ki, belge harçlarına yıllık yaklaşık 125.000 YTL, Yatırımcıyı Koruma Fonu'na yaklaşık 20.000 YTL, Aracı Kuruluşlar Birliği'ne 7.000 YTL, diğer meslek kuruluşlarına yaklaşık 10.000 YTL aidat ödenmektedir. Bu tür ödemelerin gözden geçirilerek düşürülmesi gerektiği kanısındayız.

7. Resmi kurumların aldıkları kararlarda piyasa üyelerinin para ve zaman maliyetlerini hafifleten bazı uygulamaları dikkate almaları gerekmektedir. Örnek olarak kamu kurumlarından ve yargıdan gelen bilgi taleplerinin Takasbank nezdindeki bilgilerin süzgecinden geçirilerek sadece ilgili aracı kurumlara yönlendirilmesi uygun bir çözüm olabilir. Kamuya bilgi üretim maliyeti bu yolla düşürülebilir.

8. Ordinolar ve işlem sonuç defterlerinin sistemden çıktılarının alınıp saklanması hususu, gerek zaman gerekse malzeme kullanımı açısından uygulamada oldukça büyük zorluk yaratmaktadır. Oysa bu belgenin müşteri ve/veya ilgili merciinin talebi halinde anında basılarak teslimi mümkündür. İşlem defterleri, repo-ters repo dekontları gibi belgelerin günümüzde manyetik ortamlarda saklanması ve denetimi mümkünken basılı dökümleri aranmaktadır. Bu tür basılı dökümlerin manyetik ortamlarda saklanması ile zaman ve saklama sürelerinin uzunluğu nedeniyle mekan israfı önlenemez. İşlem sonuç formlarının 2006 yılı başından itibaren uygulanan stopaj uygulaması yüzünden işlevinin daralması

nedeniyle basımından vazgeçilerek elektronik ortamda saklanması daha uygundur.

9. Aracı kurumların ekran giderleri ciddi bir yekun tutmaktadır. Aracı Kurum personeline tahsis edilen borsa veri ekranlarında İMKB tarafından ekran başına aldığı ücretlerin alınmaması ya da en azından belirli ekran sayısına kadar alınmaması bir çok aracı kuruma nefes aldıracak bir uygulamadır. İMKB'nin veri yayın kuruluşlarından aldığı ücretlerde indirim gitmesi neticesinde daha ucuza daha çok kişiye derinlikli yayın ulaştırılarak işlem hacminin artırılması sağlanabilecektir.

10. Borsa dışında gerçekleştirilen işlemlerden alınan tescil ücretinde indirim yapılması, özellikle dini bayramlarımızdaki uzun süreli tatillerde O/N işlemlerden alınan tescil ücretinde indirim yapılması veya tescil ücretlerinde müşteri ve kurum ayırımının kaldırılması giderleri azaltabilecektir.

11. Denetim firmalarıyla SPK'nın muhatap olması, toplu pazarlık yaparak maliyetleri aşağıya çekebilmesi mümkündür, ayrıca bu ücretlerin bağımsız denetim firmalarına SPK aracılığıyla ödenmesi denetimin de daha etkili yapılabilmesini sağlayacaktır.

12. Aracı Kurumlar, tüm faaliyetleriyle ilgili olarak bankalar gibi Banka ve Sigorta Muameleleri vergisine tabidirler. Ayrıca, mevcut uygulamada ikili bir yapı söz konusu olup, bazı işlemler BSMV'ye, bazıları KDV'ye tabidir, uyumlaştırma sağlanmalıdır.

13. Aracı kurumların Yetki Belgelerini muhafaza ederek, tüzel kişiliklerini kaybetmeden Konsorsiyum şeklinde bir araya gelebilmelerine, aynı altyapıyı kullanarak güç birliği yapmalarına olanak sağlayan düzenlemeler yapılması, faaliyet giderlerini önemli ölçüde azaltabilecektir.

14. Tüm sermaye piyasası kurumları aynı isim altındaki raporları farklı şekil ve yazılımda istemektedir. Tek formatta en

fazla bilgiyi içeren şekilde hazırlanan raporlar bilgisayar ortamında gönderilsin, her kurum bu raporlardaki istediği bilgiyi istediği şekilde kullansın.

15. Yapılan yeni düzenlemeler, denetimle ilgili uygulamalar sırasında aracı kurumların yapacakları altyapı, iletişim ve sarf malzemesi giderleri göz önünde tutulmamaktadır. Bu tür uygulamalarda giderlerin asgari ölçüde artırılması yönünde tedbirlerin alınması yararlı olabilecektir.

16. Aracı kurum personeli lisansa tabi iken, iş hukukunda yer alan özür, eski hükümlü, terör mağduru çalıştırma zorunluluğundan dolayı, çoğunlukla ihtisas sahibi olmayan personel çalıştırma zorunluluğu ile karşı karşıya kalınmaktadır. Çalıştırılması zorunlu personel sayısı ihtisas personeline oranlandığında yüksek bir oranla karşılaşılmaktadır. Bu zorunluluktan muafiyet sağlanabilir.

VI. YENİ YATIRIM ARAÇLARI

1. Tahvil ihracında binde 6 damga vergisi uygulanmaktadır. Diğer sermaye piyasası araçlarının ihracında damga vergisinin olmadığı dikkate alındığında, bu ürünün gelişmesini sağlamak için buradaki verginin de kaldırılması gerekir.

2. Sermaye piyasalarımızda yeterince yer almayan özel sektör tahvilleri, banka bonoları, Kâr/Zarar katılma belgeleri gibi enstrümanlara işlerlik kazandırılması görüşündeyiz. Özel sektör tahvili işlemleri ile hisse senedine değiştirilebilir tahvil-bono ihracı konusunda gelişmeler sağlanması olumlu olacaktır.

3. VOB işlemleri, çok merak edilmesine rağmen, yeterli derinliği kazanamadı. Yatırımcılar internet aracılığı ile VOB'da işlem yapmak istiyorlar. Şubeler kendi sistemlerinden, yatırımcılar internetten işlem yapabilirlerse derinliği artabilir. Vadeli işlemler piyasasında ise işlem miktarının artırılabilmesi için profesyonel yatırımcıların piyasada yer almasını

özendirmekten başka bir çare bulunmamaktadır. Opsiyon işlemlerinin de piyasada olması sermaye piyasalarımızda çeşitliliği arttıracaktır. VOB'da İMKB 100 hisse senetleri için opsiyonlar açılması yatırımcı için alternatif bir ürün olacaktır.

4. Ödünç Pay Piyasasında, o anda ihtiyaç olan hisse senetlerinin daha hızlı bir şekilde ve makul teminat-ücretler karşılığında piyasadan sağlanması gerektiğini ve bu ürünün geliştirilerek uygulamanın genişletilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Takasbank hisselerine likidite kazandırılması ve teminat olarak verilebilmesiyle ödünç piyasası hareketlendirilebilir.

5. Mortgage kredileri karşılığında Varlığa Dayalı Menkul Kıymet ihracına olanak sağlanması piyasalarımızda ürün zenginliği yaratabilecektir.

6. Risk Sermayesi Ortaklıkları daha da genişletilerek tasarruf sahipleri ve KOBİ'lerin daha kolay buluşabileceği piyasalar oluşturulabilir.

7. Eurobondların İMKB'de işlem görmesi sağlanmalıdır.

8. Gayrimenkul yatırımlarının menkul kıymetleştirilmesini sağlayabilecek, Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarınca yapılacak konutların finansmanında kullanılmak üzere, konut sertifikası ihraç edilmesi ve bu sertifikaların borsada alım satımına olanak sağlanması (belirli sayıda sertifikaya sahip kişilerin dilerlerse bu sertifikalarla konut satın alabilmeleri veya uzun süreli kiralama hakkı elde etmeleri sağlanabilir.)

9. Değerli madenlerin de sermaye piyasası aracı olarak kabul edilmesi ve aracı kurumların da İAB'de işlem yapabilecek duruma gelmesi hem yatırımcılara yeni ürün sunumunda, hem de sermaye piyasası ürünlerinin çeşidinin artmasında önemli katkı sağlayacaktır.

10. İMKB bütünlüğü içinde, aracı kurumların doğal VOB üyesi olması, VOB bünyesinde hisse senedi opsiyon işlemlerinin

başlatılması ve VOB'da T+1 olan takas süresinin T+2 olarak düzenlenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

VII. LİSANSLAMA SINAVLARI VE SÜRECİ

1. Lisanslama tebliği kapsamında sınavları kazanan personelin belge alması için Birliğe başvuru yapması aşamasında istenen belgelerin fazla olduğunu, bu belgelerin azaltılması gerektiğini düşünüyoruz. Ayrıca belge almanın yüksek bir maliyeti vardır. En azından belgelerin noter tasdikli olması yerine kurum onayı olması yeterli olmalıdır.
2. Lisanslama sınav sisteminin uzmanlık alanlarına göre farklılaştırılması gerekir. (Portföy yöneticisi, araştırma uzmanı vb. ayrı ayrı sınavlara girmeli)
3. Lisans belgesi verilmesi sistemindeki bürokrasi azaltılmalı ve esneklik getirilmeli. Lisans belgeleri elimize geç ulaşmaktadır. Süreç hızlandırılmalıdır.
4. Tasarrufları Koruma Fonundan yazı alınması uzun sürüyor. Bu nedenle bildirim için öngörülen 15 günlük süre uzatılmalı.
5. Lisanslama sınavlarında ücret daha makul seviyelere çekilebilir.
6. Lisans belgesi verilmesi ücreti daha düşük olmalıdır.

B) YATIRIMCILARLA İLGİLİ KONULAR

I. YATIRIMCI SAYISININ ARTIRILMASI

1. Yatırımcı sayısının artırılması için yatırımcı güveni artırılmalı, geçmişte yaşanan tahta kapatmalar nedeniyle zarar gören yatırımcıların zararları için çözüm bulunmalıdır. Yatırımcı sayısını arttırmada en önemli etken güven ve şeffaflıktır. Yatırımcı sayılarının artırılması için piyasaya olan güvenin tam sağlanması gerekiyor. Manipülasyonun engellenemediği, açılan ceza davalarının 4-5 yıl sürdüğü bir piyasada küçük yatırımcının kendini güven içinde hissetmesi zor. Kapalı hisse senedi olan binlerce yatırımcı var. Sırası işleme kapatılmış şirketlerle ilgili yapılabilecekler konusunda daha fazla çaba harcanmalıdır. Piyasanın derinlik kazanması gerekir. Şirketlerin bilanço rakamlarının şeffaflığı önemli. Küçük yatırımcı alım-satım amacından önce temettü geliri için, şirketin bilançoları için güvenle senet alabildiği zaman sermaye piyasaları için bir adım atılmış olur.

2. Reklam ve tanıtım faaliyetleri artırılmalıdır.

3. Yatırımcılar asıl olarak halka arzlardan sonraki fiyat düşüşlerinden etkilenmekte ve piyasaya olan güvenleri sarsılmaktadır. Halka arz fiyatlarının doğru belirlenmesi ve başarılı halka arz süreçleri yeni yatırımcıları teşvik edecektir. Yatırımcı sayısının artabilmesi için haksız rekabetin ortadan kaldırılması gerekir. Yatırımcılar ancak para kazandıkları zaman piyasaya girerler. Halka arzlarda fiyatlama vb. gibi nedenlerle yatırımcılar ciddi olarak zarara uğramaktadır. Bağımsız denetim sistemi yeterince etkili işlememekte olup SPK'nın halka arzlar konusunda dikkatli olması gerekmektedir. Burada aracı kurumların fikirleri alınabilir, halka açık şirketler aracı

kurumlara paylaştırılabilir. Böylece daha iyi bilgi akışı sağlanabilir. Nasıl aracı kurumlar sermaye yeterliliği tabloları düzenliyorsa ve hareket alanı sınırlanıyorsa, halka açık şirketler için de benzer bir yapı oluşturulabilir. Birlik önderliğinde piyasa yapıcılık çalışması yapılabilir. Piyasada güveni sağlamak için piyasa yapıcılığı kurmak lazım. SPK tarafından aracı kurumlara uygulanan sıkı kurallar halka açık şirketler için de uygulansa yatırımcı sayısı artar. İMKB'deki 1. piyasada halka arz biraz olsun haksız rekabeti engelleyebilir.

4. Şirketlerin dağıtılabilir kârının %50'sini dağıtma zorunluluğu getirilmeli. Manipülasyonu önlemek ve derinliği sağlamak üzere halka açıklık oranları yükseltilmeli, %40'a kadar çıkarılmalı. Halka açık şirketlerde ortakların ve çalışanların hisse senedi alım satımlarına düzenleme getirilmelidir. Çalışanların şirketlerine ortak olmaları, prim olarak hisse senedi ve hisse senedi opsiyonu verilmesi düzenlenmelidir. Borsada işlem gören şirketlerin daha fazla temettü vermeye teşvik edilmesi yatırımcı sayısını arttıracaktır.

5. Sermaye piyasalarımızda yatırımcı sayısının artırılabilmesine yönelik olarak 2006 yılında yürürlüğe giren Gelir Vergisi uygulamasının süre ve oran olarak tekrar gözden geçirilmesinin yatırımcı ilgisini tekrar borsaya çekeceği görüşünderiz. Yatırımcı sayısının artırılması için menkul kıymet gelir vergisindeki stopaj oranı düşürülebilir.

6. Yatırımcı sayısının; büyük kamu şirketlerinin halka arz edilmesiyle, BES'in yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesiyle, ve tasarrufların hisse senedi yatırımlarına dönüşmesine yönelik yasal teşviklerle artacağını düşünmekteyiz.

7. Yatırımcı sayısının artmasında birikim, bilgi, donanım en önemli faktörlerdir. Kişilerin tasarruf olanakları ve sermaye piyasaları hakkında yeterli bilgileri bulunması halinde, yatırım yapabilecekleri noktalara da kolaylıkla ulaşabiliyorlarsa, tasarruflarını yatırımlara dönüştürebilmeleri kolaylaşabilecektir.

8. Ülkenin her köşesindeki tasarruf sahiplerine ulaşılması işlem hacminin artması açısından önemlidir. Bu nedenle uzaktan erişim ile işlem yapmayı teşvik edici tedbirler alınmalıdır. Aracı kurumların şube ve irtibat bürolarından farklı olarak meslek personeli gereksinimine ihtiyaç duyulmadan, yatırımcıların interaktif olarak sermaye piyasalarına ulaşabilecekleri interaktif işlem merkezleri oluşturmalarına olanak sağlanmalıdır.

II. YATIRIMCI GÜVENİ

1. Yatırımcının korunmasına yönelik olarak özellikle manipülatif işlemlerin dikkatle izlenmesi ve incelemelerin çok kısa sürede tamamlanarak yaptırımların hemen uygulanması gerekmektedir. İçeriden öğrenilenlerin ticareti ve manipülasyon suçlarına çok çabuk ve ağır cezalar getirilmelidir. Yatırımcıların en çok zarar ettikleri işlemler içeriden öğrenenlerin ticaretinden kaynaklanmaktadır.

2. Kamuyu bilgilendirme işlevlerinin artırılması, kurumsal yönetim kurallarının uygulanması ve halen opsiyonel olan uygulamaların zorunlu kılınması, kurumsal yatırımcı tabanının genişletilmesi gerekmektedir. Bunun için bireysel emeklilik sistemindeki teşvikler artırılmalıdır. Şirketlere kendi hisselerini geri alma olanağı tanınmalıdır. Kredi derecelendirmesi halka açılan şirketlere ve tahvil çıkartacak olan şirketlere zorunlu tutulmalı. Halka açık şirketlerde yatırımcı haklarını korumaya yönelik radikal önlemler alınmalıdır. Yatırımcı haklarına özen göstermeyen, iyi yönetilmeyen, şeffaf olmayan, şirketi kendi kasası gibi gören, temettü dağıtmayan şirketlerin sermaye piyasasına katkısının sınırlı olduğu düşünülmektedir.

3. Müşteri adına saklama sadece hisse senedinde değil, repo, bono ve tahvilde de gerçekleştirilmelidir. Buna paralel olarak hisse senedinde, bonoda, tahvilde, repoda bütün işlemler

müşteri adına yapılmalı, takası müşteri adına gerçekleşmeli, saklaması müşteri adına yapılmalıdır.

4. Sadece hisse senetlerini kapsayan Yatırımcı Koruma Fonu tahvil, bono ve repoyu da içerecek şekilde genişletilmelidir.

5. Şu anda işlem sıraları kapalı olan Çukurova, Kepez, Aktaş gibi şirketlerle, batan banka hisselerine ilişkin bir çözüm bulunmalı.

6. Borsa günlük fiyat marjlarının düşürülmesi, mesela marjın seans bazında %10 yerine %5 olarak uygulanması piyasayı olumlu etkileyecektir.

7. Aracı kurumlar derecelendirilmeli. Buna dayanarak yatırımcılar hangi kurumların nasıl çalıştığına dair fikir sahibi olabilmeli.

8. Sermaye piyasalarına ilişkin vergi düzenlemelerinin sık sık değişmesi, muhasebe standartları ve davaların genel mekanizma içinde yıllarca sürmekte oluşu iç ve dış yatırımcıların bu piyasaya olan güvenlerini sarsmaktadır

9. Türkiye sermaye piyasalarının yaklaşık %60'ını oluşturan halka açık bankalar ile iştirakleri konusunda Bankalar Kanunu yoluyla oluşan belirsizliğin ve kamuyu aydınlatma açığının giderilmesi acilen sağlanmalıdır.

10. Piyasada güven ortamının tesis edilerek yeni yatırımcıların çekilebilmesi için, öncelikle piyasada faaliyette bulunan, yasaklı müşteri, manipülatör ve spekülâtorlerle çalışan kurumların daha yakından takip edilmesi ve ciddi yaptırımlarla önlerinin kesilmesi gerekmektedir. Bu tür kurumlar ve bu kurumların göz yumduğu manipülatif hareketler sonucu küçük yatırımcılar mağdur edilmekte, piyasalara olan bakış açısı da aynı yönde bozulmaktadır.

11. Yatırımcıların piyasaya olan güveni ve halka açık şirketlerin sayısının artması orta ve uzun vadede yatırımcıların daha çok ilgi göstermesini sağlayacaktır.

12. Küçük tasarruf sahiplerine, küçük paralarla büyük kazançlar elde edilebileceği fikri gerek kurumlar gerekse diğer kişiler tarafından telkin edilmektedir.

III. YATIRIMCI BİLGİLENDİRMESİ VE EĞİTİMİ

1. Aracı kurumların kendi tanıtımlarını yapması mümkün değil. TSPAKB bu konuda liderlik etmelidir. Yatırımcıların bilgilendirilmesine yönelik olarak faaliyetleri yetersiz kalmaktadır. Birliğin sermaye piyasalarının tanıtımına yönelik faaliyetleri için büyük şehirlerde veya Anadolu'da eğitim toplantıları düzenlemesi yatırımcılar açısından faydalı olacaktır. Birlik aracılığı ile basın yayın kuruluşları vasıtasıyla ilan reklam gibi tanıtım çalışmaları yapılabilir. Gazetelerle irtibat kurularak seri haber niteliğinde yayınlar veya sık yayınlanan haberlere yer vermeleri sağlanabilir. Örneğin şu anda çalışmaları devam eden Açılış Seansı, uygulamaya girdiğinde gazeteler ve dergilere ulaşılarak geniş yer alması ve hatta TV kanallarına basın bültenleri geçilerek ana haber bültenlerinde konu edilmesi sağlanabilir. Bölge bölge yatırımcıları bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir. Yatırımcıların bilgilendirilmesine yönelik olarak, meslek örgütleri aracılığı ile özellikle medyada seminer ve toplantılar organize edilerek, yatırımcılara yönelik tanıtım kampanyaları yapılabilir. Küçük yatırımcıların direkt hisse senedi yatırımları yerine, fonlar kanalıyla yatırıma özendirilmesi suretiyle, hisse senetleri piyasasındaki küçük yatırımcı sayısının azalmasına karşın, kurumsal yatırımcıların sayısının artırılması sağlanabilir. Sermaye piyasaları ile ilgili yatırımcıları bilgilendirecek broşür ve kitapçıklar hazırlanarak, hesap açılışlarında müşterilere bu bilgi amaçlı kitapçıklar verilmesinin, yatırımcıların bilinçlendirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Sermaye piyasaları denildiğinde, hisse senetleri, hazine bonosu ve devlet tahvili akla gelmekte, vadeli işlemler ve opsiyon piyasaları ise yeterince bilinmemektedir. Klasik hisse senedi yatırımcısı için karmaşık bir yapı gibi görünen piyasa hakkında, her kesimden yatırımcının anlayabileceği yalınlıkta tanıtım ve bilgilendirmeler yapılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

3. En etkin medya araçları olan gazete ve televizyonun kişileri bilgilendirmede kullanılması, TRT 4 gibi eğitim ağırlıklı yayın yapan bir kanal ile işbirliğine gidilerek eğitim amaçlı yayınlar yapılması, toplum tarafından yoğun ilgi görebileceği için özel kanalların da bu konuya ilgi göstermesi, gazetelerde bilgi verici yazı dizilerinin çıkması yararlı olabilecektir. Masrafları Yatırımcı Koruma Fonu'ndan karşılanmak üzere SPK, MKK, TSPAKB ve İMKB'nin ortak girişimi ile bu faaliyetlerin başlatılması mümkün görülmektedir.

4. Yatırımcıyı Koruma Fonu yönetimince internette yatırımcıyı bilgilendirme sitesi kurulmalıdır.

5. Yatırımcılara doğru ve yansız bilgi verilmesini sağlamak üzere yazılı ve görsel basında sermaye piyasaları hakkında yorum yapan ve yatırımcıları yönlendirilen kişiler Sermaye Piyasası Kurulunca lisansa tabi tutulması, kötü niyetli olanların lisanslarının iptal edilmesi, yatırımcıların aldatılmalarını ve suni piyasalar oluşturulmasını güçleştirecektir.

6. Spekülatif eğilimi olan tahtalara yönlendirilen küçük tasarruf sahiplerinin, değerlendirme bilmeden alış yapmaları büyük kayıplara yol açmakta ve aracı kurum-müşteri ilişkilerine olumsuz yansımaktadır.

7. Borsada fiyat istikrarının sağlanması, hisse senetlerinin değerlendirme sistemlerinin geliştirilmesi, piyasada oluşan fiyatların ne ifade ettiğinin yatırımcılar açısından bilinmesi gerekir.

8. MKK'nın ve aracı kurumların görev ve sorumlulukları yatırımcılara anlatılmalıdır. Yatırım fonları ve SGMK ürünlerinin Yatırımcıları Koruma Fonu kapsamı altına alınması yatırımcı güvenini olumlu olarak etkileyecektir.
9. Halk arasında yerleşmiş bir düşünce olan, "borsada çok para kaybedildiği" endişesini ortadan kaldıracabilecek açıklamalar ve tanıtımlar yapılarak halkın aydınlatılması, borsanın kumar değil, uzun vadeli yatırım aracı olduğuna ikna edebilecek görsel ve yazılı tanıtımlar yapılmalıdır.

IV. YATIRIMCILARIN KORUNMASI

1. Genelde yeterli bulunmaktadır. Yatırımcının korunmasından çok güveninin sağlanması önemlidir.
2. Azınlık hakları ile ilgili yeni düzenlemeler yapılması gerekmektedir.
3. Hisse sırası kapanan senetlerle ilgili mağdur olan yatırımcıları korumak amacıyla sigorta benzeri sistemler getirilmesi oldukça faydalı olacaktır. Zira geçmişte örnekleri bulunan bu tür durumlarla karşılaşma riskleri bulunması yatırımcıları piyasadan uzak tutmaktadır. Binlerce yatırımcı kapanan şirketler ya da eksik bilanço bilgileri ile mağdur duruma düşmüştür. Şirketler üzerinde gerekli denetim ya yapılmamış ya da eksik kalmıştır. Halka arzlarla ilgili daha seçici olunmalı, şirketlerin kurumsal kimliği çok iyi gözetilmeli, yabancı işlemleri ile ilgili özellikle halka arzlarda daha şeffaf bir uygulama ve denetim olması gerekmektedir.
4. Yatırımcının bilgilendirilmesini sağlayacak düzenlemeler gereklidir. Bu bağlamda Banka, Aracı Kurum, Halka Açık Şirketleri Derecelendirecek güvenilir ortak yapısına sahip, Sermaye Piyasası Kurulu'nun denetimine açık en az bir derecelendirme kuruluşuna çok acil gereksinim vardır. Bu kuruluşun derecelendirme bilgileri yatırımcıların doğru

aracılarla, doğru enstrümanlara, doğru fiyatlarla aldatılmadan yatırım yapmasını kolaylaştırabilecektir.

5. Doğru pazarlama yapılıp yapılmadığı (doğru ürün doğru kişiye sunuluyor mu?) yönünde kontrol mekanizması oluşturulmalıdır.

C) TSPAKB İLE İLGİLİ KONULAR

I. BİRLİĞİN FAALİYETLERİ

1. TSPAKB'nin faaliyetleri ve aracı kurumlara verdiği hizmetler genel olarak incelendiğinde; Birliğin sermaye piyasasında hizmet veren kurumların üyesi olduğu profesyonel ve kaliteli bir birlik olmaktan uzak olan, daha ziyade Türkiye'de kurulu diğer birlik ve odalar gibi (fırıncılar odası, şoförler derneği vb.) faaliyet gösterdiği görünmektedir. Bu saptamanın nedenleri ise aşağıda yer almaktadır:

Birlik, üyelerine sunduğu tüm hizmetlerden gelir elde etmeye çalışan bir ticari kuruluş mantığında faaliyet göstermektedir. Örnek olarak, eğitim hizmetlerinde aldığı ücretlerde yüksek meblağlar talep etmektedir.

Birlik bu tür hizmetlerde, üyesi olan kurumlarda çalışan personel için söz konusu ücretleri asgari seviyelere indirip, üyesi olmayan kişi veya kuruluşlardan yüksek gelir elde etme çabasına gidebilir.

Birlik, üyesi olan kurumlar ile piyasanın diğer kurumları (İMKB) veya devlet kurumları (SPK, Maliye Bakanlığı vb.) arasında bir köprü vazifesi görmekten uzaktır. Özellikle, sürekli güncellenen kanun, tebliğ vb. konularda aracı kurumlar yaşamış oldukları sıkıntılarda tek başlarına gerekli mercilerle, görüşmeler ve yazışmalar yapmak durumunda kalmaktadır ve tek başlarına yaptıkları bu çalışmalarda da gerekli sonuca ulaşamamaktadırlar.

2. Birlik, sermaye piyasalarının tanıtımına yönelik faaliyetlerde başarılı olmakla birlikte, bu faaliyetlerini Türkiye geneline yayarak halkın bilinçlenmesinde önemli rol almalıdır.

3. Sermaye piyasasının tanıtımına yönelik faaliyetler çerçevesinde görsel basında daha fazla yer alınmalı.
4. Birliğin piyasayı yönlendirici görüş ve önerilerden kaçınmaması, hatta bazı tereddütlü uygulamalarda aracı kuruluşların ortak davranmalarını sağlayacak genelgeler yayınlaması yararlı olacaktır.
5. Bazı konularda standartlar geliştirilmelidir. Örneğin aracı kuruluşlar bazında muhasebe konusunda yeknesaklık sağlayacak bir standart belirlenmeli ve konuyla ilgili eğitim faaliyeti düzenlenmelidir.
6. Birlik kendini tanıtmak için medyada daha çok görünmeli, SPK ve İMKB ile birlikte kurumların güvenilirliğine vurgu yapmalıdır.
7. Birlik, aracı kurumları SPK ve İMKB nezdinde daha aktif temsil etmeli, piyasaların ve aracı kurumların sorunları ile daha yakından ilgilenmeli ve daha aktif olmalı.
8. Birlik bütçesinin ortak üye menfaatleri göz önüne alınarak dikkatli oluşturulması gerekir. Bütçenin fazla verdiği dönemlerde, fazlanın üyelere geri döndürülmesi ve gerektiğinde salma yapılması, ya da fazla bütçenin etkinliği ölçülebilecek olan pazar tanıtım harcamalarında kullanılması gerekmektedir.
9. Lisanslama belgeleriyle ilgili başvuruda hem kayıt hem belge için ücret istenmesinin kayıt işlemlerinde çifte ücretlendirme uygulaması, ayrıca çok fazla sayıda evrak talep edilerek lisansların teslim edilmek istenmesi sermaye piyasası çalışanları için zorluk teşkil etmektedir. Personelimizden belge alma ücretlerinin yüksek olduğu ve her bir belge için ücret talep edilmesi konusunda geri bildirimler alıyoruz. Sınav ücretleri de birkaç kere giren kişiler için yüksek (kişi veya şirket) bulunmaktadır.

10. Birlik üyeleri arasında sosyalleşmeyi sağlayan toplantılar düzenlemeli.
11. Birliğin çalışan kalitesi çok yüksek.
12. Zamanlama olarak stratejik konularda daha erken hareket etmeli, sektörü temsil etme ve baskı grubu oluşturma konusunda daha hızlı davranarak etkin olmalı.
13. Üyelerle bilgi paylaşımı konusunda yeterli.
14. Düzenlemeler hakkında bilgilendirmenin daha yoğun biçimde yapılması gerekir.
15. Düzenleme taslaklarına ilişkin görüş taleplerinde verilen süre yetersiz.
16. Düzenlenen toplantıların bazılarında en az genel müdür yardımcısı düzeyinde katılım aranıyor. Yönetici makro bazda bakar. O nedenle konunun uzmanlarının da çağrılması faydalı olur.
17. Birlik alacağı kararlarda ve yapacağı çalışmalarda sektördeki büyükleri dikkate almalı.
18. Uyuşmazlık çözümünde daha etkin bir rol üstlenmeli. Arabuluculuk faaliyetlerine ağırlık verilmeli ve tahkim kurallarında olduğu gibi prosedürleri belirlemeli.
19. Sistem değişikliği gerektiren düzenlemelere ilişkin tüm toplantılara yazılım firmaları da çağrılmalı.
20. Genel kurullarda görüş ve öneriler söylenemiyor.
21. Karizmatik bir lidere sahip olunmalı.
22. Birlik SPK'nın sekreteryası olarak çalışıyor.
23. Mevzuatın hazırlanmasında etkili olamıyor.
24. Birlik yönetim kurulu üyeleri SPK kökenli olmamalı.
25. SPK'nın dairesi görünümünde.

II. BİRLİĞİN DAHA ETKİN OLMASI GEREKEN ALANLAR

1. Kredili işlemlerde banka ve aracı kurumlar arasında damga vergisi açısından haksız rekabet oluşmaktadır. TSPAKB bu konuda girişimde bulunmalıdır.

2. Aracı kurumlar iş akışlarıyla ilgili tüm konularda İMKB, MKK, SPK vb. kurumlara başvurmaktadır. Bunun yerine aracı kurumlar öncelikle Birliğe başvurmalıdır.

Söz konusu kurumlarla ilgili sorunlarımızda bu kurumlarla olan ferdi görüşmelerimiz sonuçsuz kalabilmekte veya geç sonuç alınmaktadır. Bu sebeple aracı kuruluşların, karşılaştığı sorunları TSPAKB'ye iletmesi ve TSPAKB'nin aracı kuruluşlar adına sorunun çözümü için gerekli temasları yapması sonuç almak açısından çok faydalı olacaktır.

3. Birliğin sadece tavsiye niteliğinde işleyişi olduğunu, yaptırım gücünün zayıf olduğunu, çözüm bulucu ve yaptırımcı faaliyetlerinin olması gerektiğini düşünüyoruz. Sermaye piyasalarında etkinliğinin artması gerektiğini düşünüyoruz. Sermaye piyasalarında mevzuat hazırlanma ve uygulanmasında daha etkin olması.

4. Birlik, kendisini SPK gibi bir düzenleyici kurum olarak görüyor ve kapalı devre çalışıyor. Bakış açısı 180 derece ters olmalı. Baskı grubu oluşturmalı, lobi faaliyetlerine ağırlık vermeli ve yönetimde etkin isimler yer almalı. Birliğin aracı kurumlar tarafından ilgi görmesi için birkaç kazanılmış savaşının olması gerekir.

5. Etik Kurallar açısından TSPAKB'nin hizmet sunabilmesi gerekir.

6. Birliğin Yönetim Kurulu, ilgili bakanlar, SPK ve İMKB ile daha sık temaslar kurarak belirli aralıklarla kahvaltı veya

yemek gibi organizasyonlarda basın da davet edilerek sektörün sorunları hakkında toplantılar yaparak Birliğin etkinliği arttırılmalı. Birliğin tüm sektörün gücünü hissettirmesi ve bu gücünü her platformda ortaya koyması beklenmektedir. Nasıl ki odalar, sendikalar sivil toplum örgütü olarak toplumda ses getiriyor ve etkin oluyorsa, Birliğin de aynı gücü hissettirmesi gerekmektedir. Özellikle piyasalarla ilgili geleceğe dönük projeler ortaya koyması ve bunu uygulanabilir hale getirmesi, SPK, İMKB ve Hükümet ile ilgili diyaloglarda daha aktif olması ve çözüm üretmesi gerekmektedir.

7. Kendi üyelerine cezayı Birliğin kesmesi gerekir. Haksız rekabet konusunda problemi iyi sunabilirsek gelişme sağlanabilir.

8. İnsan kaynakları açısından sorunlar yaşanıyor, TSPAKB bünyesinde CV bank oluşturulabilir. Personel istihdamını kolaylaştırıcı ve yaygınlaştırıcı faaliyetler yapılabilir. İyi ve deneyimli personel sıkıntısı bulunmaktadır. Sektöre yeni personelin kazandırılması anlamında faaliyetler, tanıtımlar yapılabilir. Özellikle üniversitelerde öğrencilere yönelik bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir. Buna yönelik mevzuat ve sistemlerde çözümler üretilmelidir.

9. Birlik, üyeleri adına otomasyon, kurumsal yönetim danışmanlığı ihaleleri düzenleyebilir. Bu durumda üye bazında bu tip maliyetlerin düşmesi sağlanmış olur. Birliğin üyelerinin SPK, İMKB ve Takasbank ile yaşadıkları sorunlarda yardımcı olabileceği hukuksal, teknolojik, danışmanlık vb. hizmetleri gelecekte oluşturulabilir.

10. Aracı kurumlarda sorun yaratan müşteri ve personelin istihbaratının paylaşılabilmesi üyeler arası risk bilgi ekranlarının kurulması önerilmektedir.

11. TSPAKB tarafından Almanya-AB mevzuatlarının Türkçe'ye çevrilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

12. İMKB başkan ve üyelerinin atanmasında önemli rolü olmalı.

13. Genel Sekreterlik görevi daha aktif hale getirilerek üyelerin çıkarlarını medyada savunmalı ve kamuoyu oluşturmali. Banka aracı kurumları ile haksız rekabet unsurlarının ortadan kaldırılması; halka arzlarda kredi kullanılması veya köprü kredi uygulamaları, kredi damga vergisi zorunluluğu gibi...

14. Yatırımcıların ve piyasa çalışanlarının korunması konusunda daha etkin olmalı.

15. ABD ve AB ülkelerinde sermaye piyasalarında çalışanların sahip olduğu haklar araştırılmalı ve ülkemizde de uygulamaya geçilmeli. Örn:Bu piyasada çalışanların azami çalışma süreleri nedir? Erken emeklilik var mı?

16. Birliğin özellikle hisse senedine stopaj uygulamasının çalışmaları aşamasında daha aktif rol oynaması beklenmekteydi. Özellikle hisse senedine daha düşük oranda olabilmesi için çalışabilirdi..

17. TSPAKB tarafından yayımlanan genelge ve mektuplarda bazı maddelerin yoruma açık olduğu gözlenmiştir. Bu ve benzeri durumlarda açıklayıcı dipnotların olmasının fayda sağlayacağı, ayrıca genelge ve mektuplarla ilgili özet icmal tabloları yapılmasının, daha da yönlendirici olacağı düşünülmektedir.

18. Birlik tarafından yapılacak duyuruların, aracı kurumlarda belirlenen kişilere e-posta olarak gönderilmesinin, aktif bilgi paylaşımı açısından faydalı olacağını düşünüyoruz. Yazılım firmalarıyla güncellemeler konusunda yapılan/yapılacak toplantıların ve bu toplantılarda alınan kararların aracı kuruluşlara duyurulması, aracı kuruluşların yazılım firmaları ile olan işlemlerinin takibi veya oto kontrolü açısından faydalı olacaktır.

19. Sermaye piyasalarını ilgilendiren teknik konularda (örneğin vergilendirme vb.) yayınlara ve seminerlere ağırlık verilmelidir.

20. Bazı sorunların geri bildirim zamanı olsa da (genelde mevzuat ve sistem yetersizliği ile ilgili) Birlikten cevap alıyoruz. Birlikteki arkadaşlar çok yardımcı oluyorlar.

21. Faaliyetlerle ilgili karşılaşılan sorunlarda Birliğe başvuruyor, sonuçları hakkında geri bildirim alıyoruz. Cevaplar genellikle tatminkar oluyor.

22. SPK'nın son dönemde getirdiği "Risk Bildirim Formu" gibi uygulamaların aracı kurumların ve aracılık faaliyetlerinin imajını sarstığı konusunda düzenleyici otoritelere geri bildirimde bulunulması gerekmektedir.

23. Aracı kurumlar yurtdışında da tanıtılmalı. Yurtdışında tanınan aracı kurum sayısı çok yetersiz, yabancılar bu nedenle birkaç aracı kurumla çalışıyor. Bütün aracı kurumların tanıtımına yönelik faaliyetler yapılmalıdır.

24. Uzman personel çalıştırarak hem internet üzerinden hem de telefon aracılığıyla "yatırımcı bilgi hattı" kurulmalı.

III. BİRLİĞİN ÜYELERLE İLETİŞİMİ

1. Yeterli düzeydedir.
2. Hazırlanan lisanslama belgeleri ekstra maliyet getirdiğinden varsa daha önce alınmış ya da çok gerekli olmayan belgelerin istenmemesi yararlı olacaktır.
3. İnsan kaynakları konusunda Birlikte çalışan arkadaşlar açısından iletişim sorunu bulunmamakta. Ancak bilgi akışında sorun yaşanmaması için Birlik tarafından atılan mailler Birliğe bildirilmiş tüm İK yetkililerine iletilmelidir.
4. Lisanslamaya yönelik olarak yeni işe başlayanlarda bildirme süresi özellikle şube ve irtibat büroları için 15 gün yeterli olmuyor, biraz daha uzun bir süre tanınması gereklidir.

IV. BİRLİK YAYINLARI

1. Birliğin yayınları takip ediliyor ve faydalı bulunuyor. Sektörde yer alan kuruluşların birbirlerine yönelik karşılaştırma yapmasını sağlayan mali bilgiler ve raporların yayınlanma süresi uzun, kurumların bu alandaki ihtiyaçlarına gecikme ile cevap verilebiliyor. Yayınlarınız faydalı bulunmakla birlikte, güncel sorunlar ve mevzuat hakkında daha fazla bilgi yer alabilir.

2. Birlik, sermaye piyasası raporunu iki farklı rapor olarak düzenlemeli. Bilanço bazlı verileri daha geç çıkarmak zorunda ama diğer büyüklüklere ilişkin verileri daha erken yayımlaması faydalı olacaktır.

3. Yayınlardan yararlanılmakta ancak sektör analizi tam olarak yapılamamaktadır. Datalar geç geliyor, daha hızlı hale getirilmeli ve sektöre açık olmalı, mesela aracılık komisyonları ilan edilebilir. Müşteri kazanma oranları tespit edilmeli. Büyük şehirler dışındaki müşteri profili üzerinde durulmalı.

4. Yıllık faaliyet raporlarının daha kısa zamanda hazırlanarak yayınlanması, aracı kurumların çeşitli verilerini karşılaştırmayı sağlayacak çeşitli istatistik raporların yer alması ve ülkemizde henüz bulunmayan enstrümanlar ve piyasalarla ilgili yayınların hazırlanması bekleniyor.

V. BİRLİĞİN BİLGİ KAYNAKLARININ ETKİN KULLANIMI

1. İlköğretim, Lise ve Üniversitelerin ders müfredatlarına "Sermaye Piyasası ve Bankacılık" konularına ilişkin seçmeli ders veya konuların konulması, "Sermaye Piyasası ve Bankacılık" ile ilgili eğitim veren lise ve yüksek öğretim kurumlarının sayısının artırılması ve bu okullardan mezun olanlara Sermaye Piyasası

Faaliyetleri Lisanslama Sınavlarından bazı modüllerden muafiyetlerin sağlanması faydalı olacaktır. Sermaye piyasası ürün ve faaliyetleri hakkında yatırımcıların daha fazla bilgilendirilmesi amacıyla bilgilendirme faaliyetlerine daha fazla önem verilmesinin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

2. Akademi dünyası ile işbirliği yapılarak geniş kapsamlı bir sanal kütüphane hazırlanması, yurtiçi ve yurtdışında yayınlanan makale ve bilimsel araştırmaların yayınlanması faydalı olacaktır. Birlik kütüphanesinden piyasa ilgilileri ile akademisyenlerin yararlanması için üniversiteler nezdinde tanıtım yapılması yararlı olabilir.

3. Duyuruların piyasa çalışanlarına daha net ve zamanında yapılması gerekir. Aynı eğitim duyurusu 3 ayrı kanaldan gelmekte (posta, faks ve e-mail) karışıklığa yol açmaktadır.

4. Yeni işe alınan personelin bilgileri sicil sistemine giriş yapıldıktan sonra ayrıca basılı ve imzalı bir şekilde tekrardan Birliğe gönderilmekte. Ayrıca lisans belgesi başvurusu yapmış olan kişilerin lisans alımı için sistemden doldurulan belgeler basılarak şirket kaşesiyle onaylı gönderilmektedir. Tüm bunlar zaman ve kaynak israfına sebep olmaktadır.

5. Birlik yayınlarının lisans sahibi tüm meslek personeline elektronik ortamda veya postayla ulaştırılması ya da yayının nasıl temin edileceği konusunda bilgilendirilmeleri yararlı olacaktır.

VI. BİRLİĞİN EĞİTİM FAALİYETLERİ

1. Lisanslama sınavlarına yönelik eğitimler için katılımcılardan olumlu ve tatminkar geri bildirimler alınmaktadır. Eğitim faaliyetleri lisanslama ve mesleki gelişimle sınırlı kalmamalı, mevzuatta veya piyasa işleyişinde meydana gelen değişimler hakkında da kısa bilgilendirme eğitimleri düzenlenmelidir.

Böylece tüm kuruluşlarda aynı uygulamaların yapılması sağlanır ve mevzuat, tebliğ değişikliklerinde yorum farklarından kaynaklanan değişik uygulamalar ortadan kalkmış olur.

2. Bazı eğitimlerin katılımcılara ücretsiz olması gerekir. Kurumlar, Birlik için yeterince aidat ödemektedir. Eğitimin tüm kurum çalışanlarını kapsamaması için ücretsiz olması gerektiğini düşünmekteyiz.

3. Eğitim ücretleri yüksek tutulmuş, uygun bir seviyeye çekilirse daha çok çalışmamız eğitimlerden yararlanabilecektir

4. Panel ve eğitim sayısının artırılması gerekmektedir.

5. Piyasamıza (güncel konulara, sorunlara, ekonomik veya mevzuata yönelik) yönelik 1/2 günlük çok katılımlı seminerler, paneller düzenlenebilir.

6. Aracı Kurum Faaliyetlerinin ve Ödünç İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi eğitimi düzenlenmeli.

7. Kurumsal Yönetim Derecelendime ve Kredi Derecelendirme sınavlarına yönelik eğitimler açılmalı.

8. Lisans yenileme eğitimleri daha sık düzenlenebilir çünkü kontenjanlar dolu olabiliyor. Fiyatları da oldukça yüksek. Eğitim ücretleri düşürülerek katılım artırılabilir.

VII. BİRLİK İNTERNET SİTESİ

1. Genel olarak kullanılıyor ve başarılı bulunuyor. Ancak kullanımı daha basitleştirilebilir.

2. TSPAKB'nin web sayfasında yapılan güncellemeler tarafımızdan takip edilmekte olup ilgili site bir çok konuda bize kaynak sağlamaktadır. Ayrıca, ilgili sitenin sürekli güncelleniyor olması, bilgiye kolay erişim açısından kullanışlı olması sitenin takibinde kolaylık sağlamaktadır.

3. Siteye yeni bir konu ilave edildiğinde veya yeni bir gelişme olduğunda bu hususun e-mail ile duyurulmasını sağlayacak şekilde bir üyelik sisteminin kurulması uygun olacaktır. Web sayfasının güncellenmesi hızlandırılmalıdır. İnternet sitesinde; sermaye piyasaları ile ilgili bir interaktif iletişim platformunun oluşturulması ve her türlü veriye kolayca ulaşılabilme olanağının sağlanması ve de internet sitenizin daha görsel olmasının faydalı olacağını düşünüyoruz.

4. İnternet sitesinde yer alan genel mektuplar numaraya göre sıralanmaktadır. Ayrıca gruplara ayrılarak tasnif edilmesi halinde daha faydalı olacağını düşünüyoruz. Örneğin kredili liste ile ilgili SPK kararlarının bir grup veya tüm SPK kararlarını bir grup, iflas dairesinden gelen yazıları bir grup, maliyeden gelen yazıları bir grup şeklinde düzenlenebilir.

5. Birlik sitesinde özet olarak yayınlanan aracı kurum mali tablolarının detaylı olarak yayınlanması daha iyi olacaktır.

6. Son bir yılda hangi mesleki gelişim eğitimlerinin yapıldığının sitede yayınlanması eğitim planlaması açısından yararlı olacaktır.

7. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından Kredili Listedden çıkarılan hisse senetlerinin bildiri Birlik tarafından yapılmaktadır. Birlik sitesinde bu listenin toplu olarak görülmesi takibi kolaylaştırıcaktır. Bu hisse senetlerinin listeden çıkarılış ve listeye alınış tarihleri gösterilebilir.

8. Geçmiş yılların lisanslama sınav soruları Birliğin internet sitesinde paylaşılmalı.

9. Site, genel bilgilendirme açısından yeterli ancak sektöre yeni yatırımcıların kazandırılması ve yaygınlaştırılması açısından yeterli değil.

10. Sitede aracı kurumlara link verilebilir.

D) ARACI KURUM GÖRÜŞ VE ÖNERİ DEĞERLENDİRME FORMU

I. ARACI KURUM FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

1. SPK, İMKB, Takasbank, MKK, VOB ve GİP ile ilgili sorunlarınız ve bu sorunların çözümüne yönelik görüş ve önerileriniz nelerdir?
2. Sermaye piyasası mevzuatında, gelirlerinizin artırılmasına engel olduğunu düşündüğünüz düzenleme bulunmakta mıdır? Ya da mevzuat açısından engel teşkil etmemekle birlikte, uygulamadan kaynaklanan sorunlar var mıdır?
3. Alım/Satım aracılığı komisyon geliri dışında katma değer yaratacak hangi tür faaliyetlerde bulunuyorsunuz? Hangi tür faaliyetlerde bulunmak istersiniz?
4. Faaliyet giderlerinizi azaltmaya yönelik görüş ve önerileriniz nelerdir?
5. Sermaye piyasalarımızda yeterince yer almayan, gelişmemiş veya öncelikle işlerlik kazandırılmasını beklediğiniz sermaye piyasası enstrümanları nelerdir? Bu konudaki görüş ve önerilerinizi belirtiniz.
6. AB sermaye piyasalarına entegrasyonunun sermaye piyasalarımızın nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz? Bu bağlamda, finansal küreselleşme ile piyasalarımızda yaşanması muhtemel gelişmelere yönelik olarak plan ve hazırlıklarınız bulunmakta mıdır?

II. YATIRIMCILARLA İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

1. Sermaye piyasalarımızda yatırımcı sayısının artırılabilmesine yönelik görüş ve önerileriniz nelerdir?
2. Yatırımcı güveninin kazanılmasında yapılması gerekenler nelerdir?
3. Yatırımcıların sermaye piyasaları ile ilgili bilgilendirilmesi ve eğitimi konusunda çalışmalarınız, görüş ve önerileriniz nelerdir?
4. Yatırımcıların korunmasına yönelik düzenlemeleri yeterli buluyor musunuz? Yeterli olmadığı düşüncesindeyseniz, ne tür bir yatırımcıyı koruma mekanizması geliştirilmesi gerekir?

III. BİRLİKLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

1. Birliğin faaliyetleri hakkında düşünceleriniz nelerdir?
2. Birliğin hangi alanlarda daha etkin olması gerektiğini düşünüyorsunuz?
3. Faaliyetleriniz ile ilgili karşılaştığınız sorunlarınızda Birliğe başvuruyor musunuz? Hayır ise; neden?
4. Birliğe ilettiğiniz sorunların sonuçları hakkında geri bildirim alıyor musunuz?
5. Aldığınız geri bildirim yeterli ve tatminkar oluyor mu?
6. Eğitim yetkilisi, insan kaynakları yetkilisi, KAF sorumlusu gibi kurumunuz yetkilileri ile Birliğimiz arasındaki iletişimde sorunlar yaşanıyor mu? Bu konudaki önerileriniz nelerdir?
7. Birliğimiz yayınlarını takip ediyor musunuz? Yayınlarımızı faydalı ve yeterli görüyor musunuz? Yayın faaliyetlerimizin

geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi hakkındaki görüş ve önerileriniz nelerdir?

8. Birliğimizin bilgi kaynaklarını daha etkin kullanabilmeniz için önerileriniz nelerdir?

9. Birliğimizin eğitim faaliyetlerini faydalı ve yeterli görüyor musunuz? Eğitim faaliyetlerimizin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi hakkındaki görüş ve önerileriniz nelerdir?

10. Birliğimizin, sermaye piyasalarının tanıtımına yönelik faaliyetleri hakkında düşünceleriniz nelerdir? Birliğimizce ne tür faaliyetler düzenlenmelidir?

11. Sermaye piyasası kurumlarının düzenleme ve kural koyma faaliyetleri esnasında sektör görüş ve önerilerine yönelik başvuruları kurumunuzca dikkate alınıyor mu? Kurum olarak düzenleme çalışmalarına katılım sağlıyor musunuz? Hayır ise; neden? Evet ise; görüş ve önerileriniz takip ediliyor mu?

12. İnternet sitemizi (www.tspakb.org.tr) ne kadar sıklıkla kullanıyorsunuz?

13. İnternet sitemizi (www.tspakb.org.tr) yeterli ve kullanışlı buluyor musunuz? Önerileriniz nelerdir?

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği
Büyükdere Caddesi No:173
1. Levent Plaza A Blok Kat:4
1. Levent 34394 İSTANBUL
Telefon: 212-280 85 67
Faks: 212-280 85 89
www.tspakb.org.tr
tspakb@tspakb.org.tr